

Επιμέλεια:

Νικόλαος Λεοντής, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ.

Ειδικές Διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ

- Γενικές διατάξεις
- Διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση
- Περιουσιακές διαφορές
- Διαταγές

Συεργάτες έργου:

Ιωάννης Βαλμαντώνης, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Κωνσταντία Κυπρούλη, Δικηγόρος, ΔΝ
Ελευθερία Κώνστα, Εφέτης
Γεώργιος Μανουσάκης, Δικηγόρος
Αναστασία Ξηρογιάννη, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Κωνσταντίνος Ρίζος, Δικηγόρος, ΔΝ
Αλέξανδρος Σπυριδωνος, Δικηγόρος, ΔΝ, LL.M. (L.S.E.)
Βασίλειος Τσούμας, Δικηγόρος

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ειδικές Διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ

Ειδικές Διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ

Επιμέλεια: Νικόλαος Λεοντίς

ISBN 978-960-622-367-9

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

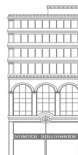
Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδέ μία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Νεκταρία Καπογιάννη
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούκος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Αγγελική Ορφανουδάκη
Παραγωγή:	NB Production AM051217M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομυιάλη 23, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org
Αθήνα: Μαυρομυιάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521
Πειραιάς: Φιλωonos 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212
Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600
Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

number of Europe's 100
είκοσι αριστουργήματα

Committed to excellence

Επιμέλεια:

Νικόλαος Λεοντής, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ.

Ειδικές Διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ

- Γενικές διατάξεις
- Διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση
- Περιουσιακές διαφορές
- Διαταγές

Συνεργάτες έργου:

Ιωάννης Βαλμαντώνης, Πρόεδρος Πρωτοδικών

Κωνσταντία Κυπρούλη, Δικηγόρος, ΔΝ

Ελευθερία Κώνστα, Εφέτης

Γεώργιος Μανουσάκης, Δικηγόρος

Αναστασία Ξηρογιάννη, Πρόεδρος Πρωτοδικών

Κωνσταντίνος Ρίζος, Δικηγόρος, ΔΝ

Αλέξανδρος Σπυριδωνος, Δικηγόρος, ΔΝ, LL.M. (L.S.E.)

Βασίλειος Τσούμας, Δικηγόρος

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Special Proceedings

Edited by: **Nikolaos Leontis**,
Vice President Emeritus, Supreme Court of Greece

Abstract: This volume is a collective work headed 'Special Proceedings', addressing the major issues arising in the context of the relevant proceedings pursuant to the Greek Code of Civil Procedure, as in force following the amendments introduced by Law No. 4335/2015. Through a combination of legal scholarship and representative case law of all court levels the authors highlight and examine several issues regarding all three categories of special proceedings. Each chapter includes extensive references to specific literature and numerous case law references, which, along with an overall index of terms, render this volume a handy tool for all those interested in issues arising in the framework of special proceedings.

ISBN 978-960-622-367-9

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

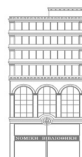
DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

© 2018, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η θέση σε εφαρμογή του Ν 4335/2015, ο οποίος επέφερε ουσιώδεις μεταβολές στο σύνολο της ύλης του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δεν άφησε ανεπηρέαστο ούτε το κεφάλαιο των ειδικών διαδικασιών, το οποίο αναμορφώθηκε άρδην.

Ως μείζονος σημασίας αναδεικνύεται η διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ, στην οποία αποτυπώνεται η βασική διαδικαστική φυσιολογία όλων των ειδικών διαδικασιών, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στην αιτιολογική έκθεση του Ν 4335/2015. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 591 ΚΠολΔ ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την άσκηση της αγωγής και των παρεπόμενων ή συναφών διαδικαστικών πράξεων, την προθεσμία κλήτευσης, την κατάθεση των προτάσεων, την εισαγωγή της αγωγής για συζήτηση στο ακροατήριο, την προβολή ισχυρισμών, τη διαδικασία στο ακροατήριο, τις τυχόν συμπληρωματικές αποδείξεις και το σύνολο των ενδίκων μέσων, ενώ γίνεται και παραπομπή στις διατάξεις του Γενικού Μέρους του ΚΠολΔ, όπου αυτές δεν αντιβαίνουν στις ειδικές διαδικασίες.

Η ύλη των ειδικών διαδικασιών, μετά τον Ν 4335/2015, συστηματοποιείται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, οι οποίες διέπονται παραλλήλως, τόσο από τις θεσπιζόμενες κοινές για όλες τους διατάξεις, όσο και από τις προβλεπόμενες ξεχωριστές για τις υπαγόμενες στην κάθε μία τους διαφορές. Το παρόν συλλογικό έργο ακολουθεί τον τρόπο διάρθρωσης των ειδικών διαδικασιών στον ΚΠολΔ και περιλαμβάνει (α) τις διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση, (β) τις περιουσιακές διαφορές (οι οποίες επιμερίζονται σε μισθωτικές, διαφορές από οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, εργατικές, διαφορές επαγγελματιών και οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, διαφορές από αμοιβές, διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητα, διαφορές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και διαφορές από πιστωτικούς τίτλους) και (γ) τις διαταγές (διαταγή πληρωμής και διαταγή απόδοσης της χρήσης μισθίου).

Το παρόν πόνημα, μέσα από τη σύζευξη της αντιπροσωπευτικότερης θεωρίας και της πλέον πρόσφατης νομολογίας δικαστηρίων όλων των βαθμίδων και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε φλέγοντα ζητήματα διαχρονικού δικαίου, αποτελεί αδιαμφισβήτητα ένα εύληπτο και ταυτοχρόνως πλήρες βοήθημα για κάθε ενασχολούμενο με τον κλάδο της πολιτικής δικονομίας και ειδικότερα με ζητήματα σχετιζόμενα με το κεφάλαιο των ειδικών διαδικασιών.

Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στον εκδοτικό οίκο «Νομική Βιβλιοθήκη» και τους συνεργάτες του για την εκδοτική πρωτοβουλία και επιμέλεια, καθώς και στους συνεργάτες του έργου Ι. Βαλμαντώνη, Κ. Κυπρούλη, Ελ. Κώνστα, Γ. Μανουσάκη, Α. Ξηρογιάννη, Κ. Ρίζο, Αλ. Σπυρίδωνος και Β. Τσούμα, χάρη στην πολύτιμη συμβολή των οποίων υλοποιήθηκε το παρόν συλλογικό έργο.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

Νικόλαος Λεοντής

Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ (Άρθρο 591 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΤΟ ΓΑΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ

[1] ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρο 592 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**

[2] ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 593-602 ΚΠολΔ)

- I. Τρόπος εκκίνησης της δίκης (Άρθρο 593 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- II. Ικανότητα δικαστικής παράστασης των ανηλίκων που συνάπτουν γάμο και των προσώπων υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (Άρθρο 594 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- III. Η πλυσματική παράσταση επί ερημοδικίας των διαδίκων (Άρθρο 595 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**
- IV. Θάνατος διαδίκου (Άρθρο 596 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- V. Αποδεικτικές αποκλίσεις (Άρθρο 597 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**
- VI. Αναψηλάφηση (Άρθρο 598 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- VII. Παραίτηση από ένδικα μέσα (Άρθρο 599 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- VIII. Αναβολή συζητήσεως (Άρθρο 600 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- IX. Η ελληνική ιθαγένεια ως βάση διεθνούς δικαιοδοσίας (Άρθρο 601 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**
- X. Δεδικασμένο (Άρθρο 602 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**

[3] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΑΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρα 603-605 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**

[4] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ
(Άρθρα 606-609 ΚΠολΔ)

- I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις – **Α. Ξηρογιάννη**
- II. Δίκες υιοθεσίας (Άρθρο 606 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- III. Υποβολή σε ιατρικές εξετάσεις (Άρθρο 607 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**
- IV. Κατά τόπον αρμοδιότητα (Άρθρο 608 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**
- V. Παθητική νομιμοποίηση στις αγωγές της §2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ (Άρθρο 609 ΚΠολΔ) – **Α. Ξηρογιάννη**

[5] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρα 610-613 ΚΠολΔ) – **Ι. Βαλμαντώνης**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

- [1] ΜΙΣΘΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρα 614 αρ. 1, 615-620 ΚΠολΔ) – **Αλ. Σπυρίδωνος**
- [2] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ Ή ΚΑΘΕΤΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Άρθρο 614 αρ. 2 ΚΠολΔ) – **Β. Τσούμας**
- [3] ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρα 614 αρ. 3, 621-622 ΚΠολΔ) – **Κ. Ρίζος**
- [4] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Άρθρο 614 αρ. 4 ΚΠολΔ) – **Κ. Ρίζος**
- [5] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ (Άρθρα 614 αρ. 5, 622Α ΚΠολΔ) – **Κ. Ρίζος**
- [6] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ (Άρθρο 614 αρ. 6 ΚΠολΔ) – **Γ. Μανουσάκης**
- [7] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ Ή ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ (Άρθρο 614 αρ. 7 ΚΠολΔ) – **Κ. Κυπρούλη**
- [8] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ (Άρθρα 614 αρ. 8, 622Β ΚΠολΔ) – **Ελ. Κώνστα**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΙΑΤΑΓΕΣ

- [1] ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ (Άρθρα 623-636Α ΚΠολΔ) – **Ελ. Κώνστα**
- [2] ΔΙΑΤΑΓΗ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΙΣΘΙΟΥ (Άρθρα 637-645 ΚΠολΔ) – **Αλ. Σπυρίδωνος**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	VII
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ.....	IX
ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	XXIX

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οι γενικές διατάξεις των ειδικών διαδικασιών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρο 591 ΚΠολΔ)	3
I. Ορισμός και διακρίσεις των ειδικών διαδικασιών	5
II. Η διατήρηση των ειδικών διαδικασιών	7
III. Η ενοποίηση και η συστηματική κατανομή των ειδικών διαδικασιών	9
IV. Αυτοτέλεια των επιμέρους ειδικών διαδικασιών	11
V. Η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ.....	13
VI. Προδικασία	
A. Τρόπος άσκησης της αγωγής και προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων	15
B. Εγγραφή στο πινάκιο	17
Γ. Άσκηση παρεμβάσεως, προσεπικήσεως και ανακοινώσεως δίκης.....	19
Δ. Ανταγωγή.....	20
VII. Η συζήτηση στο ακροατήριο - Κύρια διαδικασία	
A. Υποχρεωτική παράσταση με δικηγόρο.....	22
B. Αναβολή συζήτησης	23
Γ. Κατάθεση προτάσεων	24
Δ. Προβολή μέσων επίθεσης και άμυνας.....	25
VIII. Ερημοδικία διαδίκου	27
IX. Έκδοση απόφασης	30
X. Αποδεικτική διαδικασία	
A. Προαπόδειξη	32

B. Οι βασικοί νεωτερισμοί του Ν 4335/2015 στο δίκαιο της απόδειξης	33
XI. Τα κατ' ιδίαν αποδεικτικά μέσα	
Α. Μάρτυρες	34
1. Γενικά	34
2. Εισαγωγή των περιορισμών των άρθρων 393 και 394 ΚΠολΔ	35
Β. Τα μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα	37
Γ. Ένορκες βεβαιώσεις	40
Δ. Εξέταση των διαδικών.....	46
Ε. Πραγματογνωμοσύνη και Αυτοψία.....	47
Στ. Ομολογία.....	49
Ζ. Έγγραφα.....	50
XII. Εφαρμογή των διατάξεων περί μικροδιαφορών.....	51
XIII. Εφαρμογή από το δικαστήριο της προσήκουσας διαδικασίας	52
XIV. Διαδικασία στις δίκες των ένδικων μέσων	56
XV. Προθεσμία άσκησης των ένδικων μέσων	58
XVI. Αντέφεση - Πρόσθετοι λόγοι	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση

[1] ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

(Άρθρο 592 ΚΠολΔ).....	67
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	68
II. Γαμικές διαφορές	68
III. Διαφορές που δεν είναι γαμικές	70
IV. Διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων	71
V. Λοιπές οικογενειακές διαφορές	73
VI. Αγωγές διατροφής	74
VII. Καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα των διαφορών του άρθρου 592 ΚΠολΔ.....	75

VIII. Ένωση και συνεκδίκαση των διαφορών του άρθρου 592 ΚΠολΔ - Προβληματική όσον αφορά την αξίωση του αναίτιου συζύγου για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.....	76
[2] ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
(Άρθρα 593-602 ΚΠολΔ).....	79
I. Τρόπος εκκίνησης της δίκης (Άρθρο 593 ΚΠολΔ)	81
II. Ικανότητα δικαστικής παράστασης των ανηλίκων που συνάπτουν γάμο και των προσώπων υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (Άρθρο 594 ΚΠολΔ)	81
III. Η πλασματική παράσταση επί ερημοδικίας των διαδίκων (Άρθρο 595 ΚΠολΔ)	82
IV. Θάνατος διαδίκου (Άρθρο 596 ΚΠολΔ)	85
A. Κατάργηση του κυρίου αντικειμένου της δίκης	85
B. Συνέπειες της καταργήσεως της δίκης	87
Γ. Θάνατος διαδίκου σε δίκες όπου οι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα ασκήσεως αγωγής	87
Δ. Θάνατος διαδίκου στις διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων, όπου οι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα ασκήσεως αγωγής	87
V. Αποδεικτικές αποκλίσεις (Άρθρο 597 ΚΠολΔ)	89
VI. Αναψηλάφηση (Άρθρο 598 ΚΠολΔ).....	93
VII. Παραίτηση από ένδικα μέσα (Άρθρο 599 ΚΠολΔ)	
A. Παραίτηση των διαδίκων από τα ένδικα μέσα	95
B. Παραίτηση διαδίκων από το δικόγραφο ασκηθέντος ενδίκου μέσου	96
VIII. Αναβολή συζητήσεως (Άρθρο 600 ΚΠολΔ)	96
IX. Η ελληνική ιθαγένεια ως βάση διεθνούς δικαιοδοσίας (Άρθρο 601 ΚΠολΔ)	97
X. Δεδικασμένο (Άρθρο 602 ΚΠολΔ)	101
A. Αμετάκλητο αποφάσεων.....	101
B. Υποκειμενικά όρια δεδικασμένου	103
Γ. Ισχύς του δεδικασμένου έναντι τρίτων	104
Δ. Τριτανακοπή.....	106

[3] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΑΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

(Άρθρα 603-605 ΚΠολΔ).....	107
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	108
II. Αγωγή αναγνώρισης ή ακύρωσης γάμου (Άρθρο 603 ΚΠολΔ)	
A. Παθητική νομιμοποίηση στην αγωγή για την αναγνώριση της υπάρξεως ή ανυπαρξίας ή την ακύρωση γάμου, όταν ενάγει ο ένας σύζυγος	108
B. Παθητική νομιμοποίηση στην αγωγή για την αναγνώριση της υπάρξεως ή ανυπαρξίας ή την ακύρωση γάμου, όταν ενάγει τρίτος ή ο Εισαγγελέας	109
III. Συμμετοχή εισαγγελέα και αρμοδιότητες αυτού (Άρθρο 604 ΚΠολΔ)	
A. Ο Εισαγγελέας ως μη δικαιούχος διάδικος	110
B. Υποχρέωση της γραμματείας του δικαστηρίου	111
IV. Δικαιοδοσία επί αλλοδαπών (Άρθρο 605 ΚΠολΔ)	
A. Γενική ρύθμιση ως προς τη διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων.....	111
B. Πεδίο εφαρμογής και ειδικότερες ρυθμίσεις του Κανονισμού 2201/2003 του Συμβουλίου της ΕΕ.....	113
Γ. Ειδικότερη ρύθμιση ως προς τη δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων στις αγωγές διαζυγίου	117
Δ. Ισχύς αμετάκλητης αποφάσεως ελληνικού δικαστηρίου και διεθνής δικαιοδοσία	117

[4] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ

(Άρθρα 606-609 ΚΠολΔ).....	119
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	120
II. Δίκες υιοθεσίας (Άρθρο 606 ΚΠολΔ)	120
III. Υποβολή σε ιατρικές εξετάσεις (Άρθρο 607 ΚΠολΔ)	121
IV. Κατά τόπον αρμοδιότητα (Άρθρο 608 ΚΠολΔ).....	125
V. Παθητική νομιμοποίηση στις αγωγές της §2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ (Άρθρο 609 ΚΠολΔ)	
A. Αγωγή προσβολής πατρότητας: Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση	125

B. Αγωγή προσβολής της μητρότητας: Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση	127
Γ. Αγωγή περί αναγνώρισης της υπάρξεως ή μη σχέσεως γονέα και τέκνου	127
Δ. Αγωγή προσβολής της εκούσιας αναγνώρισεως - Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση	128
E. Αγωγή αναγνώρισης της υπάρξεως ή μη, της ακυρότητας ή λύσης της υιοθεσίας - Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση - Έννομες συνέπειες ως προς το κύρος της υιοθεσίας - Υποκειμενικά και αντικειμενικά όρια του δεδικασμένου	129
ΣΤ. Αγωγή περί αναγνώρισης της υπάρξεως ή μη επιτροπείας - Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση	130
[5] ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
(Άρθρα 610-613 ΚΠολΔ).....	131
I. Σώρευση αγωγών (Άρθρο 610 ΚΠολΔ)	132
II. Υποχρεωτική συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς (Άρθρο 611 ΚΠολΔ).....	133
III. Γνώμη τέκνου. Επικοινωνία με δικαστή (Άρθρο 612 ΚΠολΔ).....	136
IV. Απόδοση ή παράδοση τέκνου (Άρθρο 613 ΚΠολΔ)	139

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Περιουσιακές διαφορές

[1] ΜΙΣΘΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

(Άρθρα 614 αρ. 1, 615-620 ΚΠολΔ).....	143
I. Έννοια μισθωτικών διαφορών και υπαγωγή αυτών κατά τις νέες διατάξεις του ΚΠολΔ (Άρθρο 614 αρ. 1 ΚΠολΔ)	145
A. Διαφορές από μίσθωση κάθε είδους πράγματος.....	146
1. Διαφορές σχετικές με την παράδοση ή απόδοση μισθίου	147
2. Διαφορές σχετικές με την καταβολή αποζημίωσης χρήσης	147
3. Διαφορές σχετικές με αποζημίωση του εκμισθωτή από τον μισθωτή	148
4. Διαφορές από επιστροφή εγγύησης στον μισθωτή	148
5. Αναπροσαρμογή μισθώματος	148
6. Αποζημίωση λόγω φθορών ή ζημιών	148
7. Λοιπές διαφορές συνδεόμενες με τη λειτουργία της μισθωτικής σύμβασης	149

Β. Διαφορές από μίσθωση αγροτικού κτήματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία	149
Γ. Διαφορές σχετικές με την απόδοση κοινοχρήστων δαπανών	149
Δ. Διαφορές από μικτή σύμβαση	150
Ε. Διαφορές από δίδυμη σύμβαση - Σύνθετες μικτές συμβάσεις - Σύμβαση έργου και μίσθωσης.....	150
ΣΤ. Διαφορές από σύμβαση leasing (N 1665/1986).....	151
Ζ. Διαφορές από ξενοδοχειακή σύμβαση	152
Η. Διαφορές μεταξύ συνεκμισθωτών.....	153
Θ. Ανακοπή κατά διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου (άρθρο 642 εδ. Β' ΚΠολΔ), ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής για καταβολή ποσών οφειλόμενων από μίσθωση και ανακοπή κατά της εκτέλεσης.....	153
Ι. Διαφορές από σύμβαση ελλιμενισμού σκαφών	154
ΙΑ. Αγωγή επί τυχόν περισσοτέρων εκμισθωτών	155
ΙΒ. Έναρξη ισχύος νέων διατάξεων ΚΠολΔ.....	156
ΙΓ. Δικαιοδοσία τακτικών πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων.....	156
ΙΔ. Καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα.....	157
1. Καθ' ύλην αρμοδιότητα	157
<i>i. Περιπτώσεις.....</i>	157
<i>ii. Συμβατικό μίσθωμα .....</i>	157
<i>iii. Προσωρινό δικαστικό μίσθωμα στο πλαίσιο αντιδικίας για αναπροσαρμογή του μισθώματος .....</i>	157
<i>iv. Υπολογισμός αναπροσαρμογών .....</i>	158
2. Κατά τόπον αρμοδιότητα.....	158
3. Παρέκταση (Άρθρα 42 και 44 ΚΠολΔ).....	158
4. Συνέπειες αναρμοδιότητας	158
ΙΕ. Εφαρμογή νέων γενικών διατάξεων ειδικών διαδικασιών (Άρθρο 591 ΚΠολΔ).....	159
ΙΣΤ. Μικροδιαφορές	160
ΙΖ. Ζητήματα συνεκδίκασης μετά τον Ν 4335/2015 (Άρθρο 246 ΚΠολΔ).....	161
1. Συνεκδίκαση μισθωτικής διαφοράς με άλλες περιουσιακές μη μισθωτικές διαφορές ...	161
2. Συνεκδίκαση αγωγών που ασκήθηκαν πριν και μετά τον Ν 4335/2015.....	162
ΙΗ. Επιλογή κανόνων ειδικής διαδικασίας.....	162
ΙΘ. Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία τόπου ακινήτου κατά το άρθρο 24 §1 Κανονισμού ΕΕ 1215/2012.....	163

II. Οι επιμέρους διατάξεις της διαδικασίας μισθωτικών διαφορών (Άρθρα 615-620 ΚΠολΔ)	
A. Θέση προθεσμίας παράδοσης ή απόδοσης χρήσης μισθίου (Άρθρο 615 ΚΠολΔ)	163
1. Διάρκεια προθεσμίας και αφετηρία αυτής	163
2. Υποβολή αιτήματος ή αυτεπάγγελτη διάταξη	164
3. Διακριτική ευχέρεια δικαστή	164
4. Διενέργεια πράξεων εκτέλεσης διαρκούς της προθεσμίας	164
5. Μη εφαρμογή επί διαταγής απόδοσης	165
6. Σκοπός	165
B. Εκτέλεση κατά υπομισθωτών ή τρίτων (Άρθρο 616 ΚΠολΔ)	165
1. Εκτέλεση κατά άλλων προσώπων πλην του μισθωτή	165
2. Πεδίο εφαρμογής	166
3. Αδιάφορη ή αναφορά στα τρίτα πρόσωπα	166
4. Τρόπος εκτέλεσης κατά των τρίτων	166
5. Μέσα άμυνας τρίτων	167
6. Σκοπός	168
Γ. Δικαίωμα επανεγκατάστασης (Άρθρο 617 ΚΠολΔ)	168
1. Εξαφάνιση εκτελεσθείσας απόφασης παράδοσης ή απόδοσης χρήσης μισθίου	168
2. Δικαίωμα του καθ' ου η εκτέλεση για υποβολή αιτήματος επανεγκατάστασης	170
3. Δικαιούχοι	170
4. Τρόπος και χρόνος υποβολής και διαδικασία (Άρθρο 617 §2 ΚΠολΔ)	170
5. Εκτέλεση απόφασης επανεγκατάστασης (Άρθρο 617 §3 ΚΠολΔ)	171
6. Αποζημίωση (Άρθρο 940 ΚΠολΔ)	171
7. Αναλογική εφαρμογή επί διαταγής απόδοσης μισθίου	172
8. Σκοπός	172
Δ. Κατάργηση δίκης απόδοσης χρήσης μισθίου λόγω καταβολής ληξιπρόθεσμων μισθωμάτων (Άρθρο 618 ΚΠολΔ)	172
1. Καταβολή οφειλομένων κατά τη διάρκεια εκκρεμούς δίκης	172
2. Εκκρεμής δίκη για απόδοση χρήσης μισθίου λόγω δυστροπίας	173
3. Χρόνος καταβολής οφειλομένων	174
4. Ανακοπή ερημοδικίας	177
5. Έννομη συνέπεια	177
6. Μη εφαρμογή επί επανειλημμένης δυστροπίας (Άρθρο 618 εδ. Β' ΚΠολΔ)	178
7. Σκοπός	180
E. Άσκηση αγωγής απόδοσης ισχύουσα ως καταγγελία (πλασματική καταγγελία) (Άρθρο 619 ΚΠολΔ)	180
1. Καταγγελία ως έννομη συνέπεια της αγωγής απόδοσης χρήσης μισθίου	180
2. Αίτημα αγωγής	181

3. Παραίτηση από το δικόγραφο ή απόρριψη για τυπικούς λόγους	181
ΣΤ. Δεδικασμένο από αποφάσεις επί διαφορών του άρθρου 17 αρ. 3 ΚΠολΔ (Άρθρο 620 ΚΠολΔ).....	181
[2] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ Ή ΚΑΘΕΤΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Άρθρο 614 αρ. 2 ΚΠολΔ).....	183
I. Το δίκαιο της διαιρεμένης ιδιοκτησίας - Οριζόντια και κάθετη ιδιοκτησία	184
II. Η σύσταση της διαιρεμένης ιδιοκτησίας	186
III. Ειδικότερα, η δικαστική διανομή με σύσταση οροφοκτησίας.....	190
IV. Σύσταση οροφοκτησίας επί μελλοντικών ορόφων	191
V. Ο κανονισμός και οι συμφωνίες των συνιδιοκτητών	191
VI. Ο καθορισμός, η απαρίθμηση και η χρήση των κοινοχρήστων χώρων των οικοδομών	194
VII. Η περίπτωση αδυναμίας προσπέλασης σε κοινόχρηστο χώρο της κοινής οικοδομής.....	200
VIII. Επισκόπηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συνιδιοκτητών.....	200
A. Δικαιώματα	200
B. Υποχρεώσεις	204
IX. Η συνιδιοκτησία και οι μισθωτές του υπαγομένου στο καθεστώς της οριζόντιας ιδιοκτησίας ακινήτου	207
X. Η οργάνωση της συνιδιοκτησίας	208
XI. Θέματα καταχρήσεως δικαιώματος στο δίκαιο της οριζόντιας ιδιοκτησίας.....	212
XII. Οι δίκες από τη σχέση της οριζόντιας (και κάθετης) ιδιοκτησίας.....	213
XIII. Λύση - κατάργηση της οροφοκτησίας	216
[3] ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ (Άρθρα 614 αρ. 3, 621-622 ΚΠολΔ)	217
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	218
II. Καθ' ύλην αρμοδιότητα	218
A. Διαφορές κατ' άρθρο 614 αρ. 3 στοιχ. α'	219

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Β. Διαφορές κατ' άρθρο 614 αρ. 3 στοιχ. β'	222
Γ. Διαφορές κατ' άρθρο 614 αρ. 3 στοιχ. γ'	223
Δ. Οι παρεμπίπτουσες αγωγές κατ' άρθρο 614 αρ. 3 στοιχ. δ' και ε'	223
III. Η εξαιρετική καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου.....	224
IV. Κατά τόπον αρμοδιότητα	225
V. Μικροδιαφορές.....	226
VI. Διεθνής δικαιοδοσία	227
VII. Ομοδικία	228
VIII. Δικαστικό ένσημο	229
IX. Ερημοδικία	230
X. Δικαιώματα επαγγελματιών σωματείων	
Α. Άσκηση υπέρ των μελών τους δικαιωμάτων που απορρέουν από συλλογική σύμβαση (Άρθρο 622 αρ. 1 ΚΠολΔ).....	231
Β. Άσκηση υπέρ των μελών τους παρέμβασης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης (Άρθρο 622 αρ. 2 ΚΠολΔ)	232
Γ. Άσκηση παρέμβασης σε κάθε δίκη που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή ΣΣΕ στην οποία μετέχουν ή διάταξης που εξομοιώνεται προς ΣΣΕ (Άρθρο 622 αρ. 3 ΚΠολΔ).....	233
XI. Περιεχόμενο της αγωγής.....	233
XII. Αποδεικτικά μέσα	236
XIII. Κατάργηση και περάτωση της δίκης	237
Α. Συμβιβασμός (δικαστικός - εξώδικος)	237
Β. Παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής.....	238
Γ. Αποδοχή της αγωγής	238
XIV. Ένδικα μέσα	238
XV. Διαταγή πληρωμής	239
[4] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	
(Άρθρο 614 αρ. 4 ΚΠολΔ).....	241
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	241
II. Καθ' ύλην αρμοδιότητα.....	242
Α. Οι διαφορές του άρθρου 614 αρ. 4 στ. α'	242

B. Οι διαφορές του άρθρου 614 αρ. 4 στ. Β'	243
III. Η εξαιρετική καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου.....	243
[5] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ	
(Άρθρα 614 αρ. 5, 622Α ΚΠολΔ).....	245
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	245
II. Καθ' ύλην αρμοδιότητα	247
A. Διαφορές κατ' άρθρο 614 αρ. 5 στ. α' ΚΠολΔ	247
1. Αξιώσεις δικηγόρων	247
2. Αξιώσεις μηχανικών	249
3. Αξιώσεις ιατρών και οδοντιάτρων	250
4. Αξιώσεις μεσιτών	250
B. Διαφορές κατ' άρθρο 614 αρ. 5 στ. β' και γ' ΚΠολΔ	250
III. Η εξαιρετική καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του Ειρηνοδικείου	252
IV. Κατά τόπο αρμοδιότητα	253
V. Μικροδιαφορές.....	254
VI. Παράβολο	254
[6] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	
(Άρθρο 614 αρ. 6 ΚΠολΔ).....	255
I. Ιστορική αναφορά στην ειδική διαδικασία των αυτοκινητικών διαφορών	256
II. Υπαγόμενες διαφορές στην ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα (Άρθρο 614 αρ. 6 ΚΠολΔ).....	261
III. Ειδικότερα θέματα	
A. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 239 §§4 και 5 του Ν 4364/2016 (Φερεγγυότητα II) σε σχέση με την ειδική διαδικασία του άρθρου 614 αρ. 6 ΚΠολΔ	274
B. Υπόχρεοι και δικαιούχοι αποζημίωσης.....	281
Γ. Πλαγιστική αγωγή.....	287
Δ. Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης (ΓΔΑ).....	288
E. Ειδικές διατάξεις προδικασίας	290

IV. Εφαρμογή της προσήκουσας διαδικασίας	293
V. Δικαιοδοσία των ελληνικών πολιτικών δικαστηρίων.....	294
VΙ. Ισχύουσες διατάξεις στην ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα (Άρθρο 614 αρ. 6 ΚΠολΔ)	
Α. Γενικά (Άρθρο 591 ΚΠολΔ)	305
Β. Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1- 590 ΚΠολΔ.....	306
1. Αρμοδιότητα	306
2. Προτάσεις.....	309
3. Ερημοδικία.....	311
4. Συμμετοχή τρίτων στη δίκη	311
5. Ανταγωγή.....	312
6. Αποδεικτικά μέσα	313
7. Δεδικασμένο	316
8. Προσωπική κράτηση	318
9. Ένδικα Μέσα.....	320
α. Γενικά	320
β. Καταχρηστική προθεσμία άσκησης των ενδίκων μέσων εφέσεως και αναίρεσεως - Διαχρονικό δίκαιο	322
γ. Αντέφεση, πρόσθετοι λόγοι εφέσεως και αναψηλαφήσεως.....	324
VII. Ειδικές διατάξεις για τις μικροδιαφορές (Άρθρα 466-471 ΚΠολΔ)	327

[7] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ, ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΡΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΙΣΤΟ

(Άρθρο 614 αρ. 7 ΚΠολΔ).....	331
I. Η ρύθμιση	332
Α. Εισαγωγή	332
Β. Όρισμοί - Φύση διαφορών	333
II. Νομοθετικό πλαίσιο προστασίας της προσωπικότητας	337
Α. Ουσιαστικό δίκαιο	337
Β. Αναλογική εφαρμογή κανόνων ποινικού δικαίου στην αστική δίκη	340
Γ. Οι ειδικοί νόμοι 1178/1981 και 2328/1995	344
Δ. Ύψος χρηματικής ικανοποίησης.....	346
III. Δικονομικό δίκαιο.....	348
Α. Ειδική διαδικασία εκδίκασης.....	348
Β. Υποχρεωτική προδικασία: αποστολή εξωδίκου	349

Γ. Αποκατάσταση της προσβολής της τιμής ή υπόληψης	350
Δ. Προθεσμία ασκήσεως αγωγής	351
Ε. Καθ' ύλην αρμοδιότητα	351
ΣΤ. Κατά τόπον αρμοδιότητα - Διαδίκτυο - τόπος τέλεσης της αδικοπραξίας.....	351
Ζ. Ορισμένο αγωγής	352
Η. Παρέμβαση, προσεπίκληση, ανταγωγή, ανακοίνωση δίκης	353
Θ. Κλήτευση	353
Ι. Συζήτηση	353
ΙΑ. Λήψη υπόψιν αποδεικτικών μέσων που δεν πληρούν τους όρους του νόμου	354
ΙΒ. Ένορκες βεβαιώσεις	354
ΙΓ. Αναβολή-αναστολή απόφασης επί ασκθείσης ποινικής δίωξης	354
ΙΔ. Ένδικα μέσα	355
ΙΕ. Εισαγωγή συζήτησης σε άλλη διαδικασία	355
ΙΣΤ. Ερημοδικία	356
ΙΖ. Απόφαση	356
ΙΗ. Συνεκδίκαση αγωγών.....	356
[8] ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ	
(Άρθρα 614 αρ. 8, 622B ΚΠολΔ)	357
I. Πιστωτικοί τίτλοι	
Α. Νομικό Πλαίσιο - Υπαγόμενες διαφορές	358
Β. Διαδικασία εκδίκασης	359
Γ. Υλική αρμοδιότητα	359
Δ. Τοπική αρμοδιότητα.....	359
Ε. Προσκόμιση πιστωτικών τίτλων	359
ΣΤ. Ένδικα μέσα	360

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Διαταγές

[1] ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

(Άρθρα 623-636Α ΚΠολΔ).....	363
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	365
II. Προϋποθέσεις έκδοσης διαταγής πληρωμής	
A. Γενικά.....	365
B. Θετικές προϋποθέσεις.....	366
1. Αξίωση για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις για παροχή χρεογράφων.....	366
2. Έγγραφο απόδειξη της απαίτησης.....	370
i. Αντίγραφο.....	372
ii. Επίσημη μετάφραση.....	373
iii. Τέλος χαρτοσήμου.....	373
iv. Αντικειμενικό βάρος απόδειξης.....	374
v. Σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού.....	375
vi. Ηλεκτρονικό έγγραφο.....	377
vii. Τιμολόγια.....	378
viii. Συμφωνητικό σύμβασης έργου.....	379
ix. Σύμβαση πώλησης ακινήτου.....	379
x. Διαιτητική απόφαση.....	379
xi. Απόφαση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης.....	379
3. Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων.....	380
4. Εκδίκαση διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς (Άρθρο 636Α ΚΠολΔ).....	381
Γ. Αρνητικές προϋποθέσεις.....	382
1. Μη εξάρτηση της απαίτησης από αίρεση ή προθεσμία.....	382
2. Επίδοση σε πρόσωπα που διαμένουν στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστος διαμονής.....	384
III. Αρμοδιότητα.....	389
IV. Αίτηση.....	389
V. Επιδόσεις	
A. Αυτοδίκαιη παύση της ισχύος της διαταγής πληρωμής άνευ επιδόσεώς της εντός διμήνου (Άρθρο 630Α εδ. Β΄ και γ΄ ΚΠολΔ).....	391
B. Εκτελεσιτότητα διαταγής πληρωμής (Άρθρο 631 ΚΠολΔ).....	392
VI. Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής	
A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	394

B. Η νέα ρύθμιση του άρθρου 635 ΚΠολΔ.....	396
Γ. Η νέα ρύθμιση του άρθρου 636 ΚΠολΔ.....	397
VII. Υλική αρμοδιότητα για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής (Άρθρο 632 §1 ΚΠολΔ).....	398
VIII. Η διαδικασία εκδίκασης της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής (Άρθρο 632 §2 ΚΠολΔ).....	400
IX. Η ερημοδικία του ανακόπτοντος (Άρθρο 632 §7 ΚΠολΔ).....	402
X. Νομιμοποίηση	
A. Ενεργητική νομιμοποίηση.....	403
B. Παθητική νομιμοποίηση.....	404
XI. Βάρος απόδειξης.....	404
XII. Αρνητική αναγνωριστική αγωγή.....	406
XIII. Αναστολή εκτέλεσης της διαταγής πληρωμής.....	408
XIV. Δεδικασμένο διαταγής πληρωμής.....	412
XV. Παραγραφή.....	415
XVI. Σώρευση ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής και ανακοπής κατά των πράξεων εκτέλεσης (Άρθρο 632 §6 ΚΠολΔ).....	417
XVII. Διαχρονικό δίκαιο.....	419
XVIII. Εντολή για πληρωμή.....	421

[2] ΔΙΑΤΑΓΗ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΙΣΘΙΟΥ

(Άρθρα 637-645 ΚΠολΔ).....	423
I. Γενικά.....	426
II. Διαταγή απόδοσης χρήσης μισθίου (Άρθρο 637 ΚΠολΔ).....	427
A. Σκοπός.....	427
B. Προϋποθέσεις αίτησης (Άρθρο 637 εδ. α' ΚΠολΔ).....	427
1. Μίσθωση ακινήτου.....	427
2. Καθυστέρηση του μισθώματος.....	427
<i>i. Μη καταβολή λοιπών χρηματικών υποχρεώσεων του μισθωτή.....</i>	428
<i>ii. Συμβατική εξομίσωση λοιπών χρηματικών υποχρεώσεων προς μίσθωμα.....</i>	428
<i>iii. Μερική μη καταβολή.....</i>	429
<i>iv. Μη καταβολή μικρού μέρους μισθώματος.....</i>	429
<i>v. Διάρκεια καθυστέρησης.....</i>	429

3. Καθυστέρηση οφειλόμενη σε δυστροπία του μισθωτή.....	429
<i>i. Έννοια δυστροπίας</i>	430
<i>ii. Καθυστέρηση από άλλες αιτίες χωρίς υπαιτιότητα του μισθωτή.....</i>	430
<i>iii. Καθυστέρηση λόγω εύλογης αμφιβολίας ως προς το ύψος του μισθώματος</i>	431
4. Έγγραφο απόδειξη της έναρξης της μίσθωσης.....	433
5. Επίδοση έγγραφης όχλησης στον μισθωτή με δικαστικό επιμελητή 15 ημέρες πριν την κατάθεση της αίτησης	435
<i>i. Χρόνος</i>	435
<i>ii. Σκοπός</i>	435
<i>iii. Περιεχόμενο εξώδικου</i>	435
<i>iv. Οικογενειακή στέγη</i>	436
<i>v. Χρόνος έναρξης υπερημερίας μισθωτή</i>	436
<i>vi. Πληρεξούσιο</i>	436
6. Αδιάφορη ή τυχόν εκκρεμής μισθωτική αγωγή	437
7. Ενεργός σύμβαση μίσθωσης	437
Γ. Άρση προϋποθέσεων - Καταβολή οφειλομένων (Άρθρο 637 εδ. β' ΚΠολΔ)	439
1. Καταβολή εντός 15 ημερών από την όχληση	439
2. Έγγραφο απόδειξη της καταβολής	439
3. Καταβολή μόνο των αναφερόμενων στην εξώδικο ποσών	440
4. Καταβολή όλων των αναφερόμενων στην εξώδικο ποσών μισθωμάτων	440
5. Οφειλή άλλων ποσών πλην μισθωμάτων	441
Δ. Αποκλεισμός άρσης προϋποθέσεων - Επανειλημμένη δυστροπία - Επίδοση μόνον την πρώτη φορά (Άρθρο 637 εδ. β'-γ' ΚΠολΔ).....	442
Ε. Αρμόδιο δικαστήριο (Άρθρο 638 ΚΠολΔ)	444
1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο (Άρθρο 638 εδ. α' ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρο 14 §1 ΚΠολΔ)	444
<i>i. Περιπτώσεις</i>	444
<i>ii. Ενταία ρύθμιση στο δικονομικό δίκαιο των μισθώσεων</i>	444
<i>iii. Συμβατικό μίσθωμα</i>	444
<i>iv. Προσωρινό δικαστικό μίσθωμα στο πλαίσιο αντιδικίας για αναπροσαρμογή του μισθώματος</i>	445
<i>v. Υπολογισμός αναπροσαρμογών</i>	445
2. Κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο (Άρθρο 638 εδ. β' σε συνδυασμό προς άρθρο 29 ΚΠολΔ).....	446
3. Παρέκταση (Άρθρα 42 και 44 ΚΠολΔ).....	446
4. Συνέπειες αναρμοδιότητας	446
ΣΤ. Κατάθεση και υπογραφή αίτησης (Άρθρο 639 §1 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρο 626 §1 ΚΠολΔ και προς άρθρο 94 §1 ΚΠολΔ).....	447
1. Κατάθεση της αίτησης και σύνταξη έκθεσης κατάθεσης	447
2. Υπογραφή αίτησης	447
3. Έννομες συνέπειες κατάθεσης αίτησης	448

Z. Περιεχόμενο αίτησης και έκθεσης κατάθεσης αυτής (Άρθρο 639 §2 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρα 117 ή 118 και 119 §1 ΚΠολΔ).....	448
H. Έγγραφα επισυναπτόμενα στην αίτηση (Άρθρο 639 §3 εδ. α' ΚΠολΔ).....	451
Θ. Διαδικασία εξέτασης αίτησης (Άρθρο 639 §3 εδ. β' και §4 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρο 627 ΚΠολΔ)	
1. Απόφαση για την έκδοση ή μη έκδοση της διαταγής από τον δικαστή χωρίς διαδικασία με τη συμμετοχή τρίτων	452
2. Κλήση αιτούντος προς ένορκη βεβαίωση περιστατικών απαιτούμενων για την έκδοση της διαταγής απόδοσης (Άρθρο 639 §3 εδ. β' ΚΠολΔ)	453
3. Κλήση αιτούντος προς παροχή εξηγήσεων, συμπληρώσεις ή βεβαίωση υπογραφής ιδιωτικών εγγράφων (Άρθρο 639 §4 ΚΠολΔ).....	453
<i>i. Παροχή εξηγήσεων .....</i>	453
<i>ii. Υπόδειξη συμπληρώσεων ή διορθώσεων .....</i>	454
<i>iii. Βεβαίωση υπογραφής ιδιωτικών εγγράφων .....</i>	454
<i>iv. Ελλείποντα έγγραφα.....</i>	454
I. Έκδοση και περιεχόμενο της διαταγής απόδοσης χρήσης του μισθίου (Άρθρο 640 §§1-2 ΚΠολΔ)	
1. Προϋποθέσεις έκδοσης διαταγής απόδοσης (Άρθρο 640 §1 ΚΠολΔ).....	455
2. Επιτασσόμενα με τη διαταγή απόδοσης (Άρθρο 640 §1 ΚΠολΔ)	455
3. Έγγραφο κατάρτιση και ελάχιστο υποχρεωτικό εκ του νόμου περιεχόμενο διαταγής απόδοσης (Άρθρο 640 §2 ΚΠολΔ)	455
ΙΑ. Τίτλος εκτελεστός - Εκτέλεση της διαταγής απόδοσης χρήσης του μισθίου (Άρθρο 640 §3 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρο 616 ΚΠολΔ και άρθρο 904 §2 περ. ε' ΚΠολΔ).....	456
1. Εκτελεστός τίτλος (Άρθρο 640 §3 εδ. α' ΚΠολΔ)	456
2. Χρόνος και προϋποθέσεις εκτέλεσης (Άρθρο 640 §3 εδ. β' ΚΠολΔ)	457
3. Οι καθ' ων η εκτέλεση (Άρθρο 640 §3 εδ. γ' ΚΠολΔ)	457
4. Εκτέλεση διαταγής (Άρθρο 943 ΚΠολΔ)	458
5. Άσκηση αγωγής	458
ΙΒ. Απόρριψη αίτησης για έκδοση διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου (Άρθρο 641 ΚΠολΔ).....	458
1. Λόγοι απόρριψης (Άρθρο 641 §1 ΚΠολΔ).....	458
2. Σημείωση λόγου απόρριψης (Άρθρο 641 §2 ΚΠολΔ)	458
3. Λάθη που δεν συνιστούν λόγο απόρριψης	458
4. Ομοδικία	459
5. Μη παραγωγή δεδικασμένου (Άρθρο 641 §3 ΚΠολΔ) - Παραγόμενες δεσμεύσεις	459

ΙΓ. Ανακοπή κατά της διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου και αίτηση αναστολής εκτέλεσης αυτής (Άρθρα 642 - 644 ΚΠολΔ)	459
1. Άσκηση ανακοπής (Άρθρο 642 ΚΠολΔ)	459
<i>i. Προθεσμία – τρόπος άσκησης</i>	460
<i>ii. Καθ' ύλην αρμοδιότητα (Άρθρο 14 §1 περ. β' ΚΠολΔ)</i>	460
<i>iii. Κατά τόπον αρμοδιότητα (Άρθρο 29 ΚΠολΔ)</i>	460
<i>iv. Εφαρμοστέα διαδικασία</i>	461
<i>v. Ανακόπτων</i>	461
<i>vi. Αναγκαστική ομοδικία συμμισθωτών</i>	461
<i>vii. Καθ' ου η ανακοπή</i>	461
<i>viii. Έννομες συνέπειες άσκησης</i>	461
<i>ix. Νόμιμοι λόγοι ανακοπής</i>	462
<i>x. Βάρος απόδειξης</i>	464
<i>xi. Απόδειξη βάσει εγγράφων της διαταγής</i>	464
2. Σώρευση ανακοπής κατά της διαταγής με ανακοπή κατά της εκτέλεσης	464
3. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής (Άρθρο 585 §2 ΚΠολΔ)	464
4. Αίτηση αναστολής εκτέλεσης της διαταγής απόδοσης (Άρθρο 643 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρα 686 επ. ΚΠολΔ)	465
5. Απόφαση επί της ανακοπής (Άρθρο 644 §1 ΚΠολΔ)	466
<i>i. Ακύρωση διαταγής</i>	466
<i>ii. Απόρριψη ανακοπής και επικύρωση διαταγής</i>	466
6. Δεδικασμένο	467
7. Παραγραφή και αποσβεστική προθεσμία (Άρθρο 644 §2 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρο 634 ΚΠολΔ)	467
8. Ένδικα μέσα (Άρθρο 591 ΚΠολΔ)	467
9. Δικαίωμα επανεγκατάστασης	467
10. Δικαίωμα αποζημίωσης	469
ΙΔ. Σώρευση στην αίτηση για διαταγή απόδοσης και αιτήματος καταβολής μισθωμάτων, κοινοχρήστων, τελών και λογαριασμών (Άρθρο 645 ΚΠολΔ σε συνδυασμό προς άρθρα 624, 626 §§2 και 3, 630 στοιχ. γ', δ' και ε', 634 και 638 έως 645 ΚΠολΔ)	469
1. Σωρευόμενα χρηματικά αιτήματα - Ειδικότερα επί του αιτήματος πληρωμής των οφειλομένων μισθωμάτων	469
2. Απόδειξη ύψους οφειλομένων από έγγραφα	471
3. Αναλογική εφαρμογή λοιπών διατάξεων	471
4. Κοινή ανακοπή (αναλογική εφαρμογή άρθρου 642 ΚΠολΔ) και κοινή αίτηση αναστολής	473
ΕΝΙΑΙΟ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	475

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΝ	Αναγκαστικός Νόμος
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Αρμ	Αρμενόπουλος
ΑρχΝ	Αρχείο Νομολογίας
ΑχΝομ	Αχαϊκή Νομολογία
Βλ.	Βλέπε
Γνμδ	Γνωμοδότηση
ΔΕΝ	Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας
ΔΕΕ	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών
ΔιΜΕΕ	Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης & Επικοινωνίας
Δ	Δίκη
Δικογρ	Δικογραφία
ΔιΔικ	Διοικητική Δίκη
ΕλλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη
ΕπιΔικΙΑ	Επιθεώρηση Δικαίου Ιδιωτικής Ασφαλίσεως
ΕΔΚΑ	Επιθεώρηση Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως
ΕΔΠ	Επιθεώρηση Δικαίου Πολυκατοικίας
ΕΕργΔ	Επιθεώρηση Εργατικού Δικαίου
ΕΜετΔ	Επιθεώρηση Μεταφορικού Δικαίου
ΕπισκΕΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
Επιχείρηση	Επιχείρηση
ΕΠολΔ	Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΣυγκΔ	Επιθεώρηση Συγκοινωνιακού Δικαίου
ΕφΑΔΠολΔ	Εφαρμογές Αστικού Δικαίου και Πολιτικής Δικονομίας
ΘΠΔΔ	Θεωρία & Πράξη Διοικητικού Δικαίου
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
Ν	Νόμος
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα

ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠειρΝ	Πειραϊκή Νομολογία
ΠοινΔικ	Ποινική Δικαιοσύνη
ΠοινΧρ	Ποινικά Χρονικά
Συνήγορος	Συνήγορος
ΧρηΔικ	Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο
ΧρΙΔ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

(Άρθρο 591 ΚΠολΔ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

– *Απαλαγάκη Χ.*, Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, Β' έκδοση (2017). – *Απαλαγάκη Χ. (επιμ.)*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, 5η έκδοση (2017). – *Βαθρακοκοίλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, τ. Γ' (1995). – *Βαλμαντώνης Γ.*, Οι επιτρεπόμενες έγγραφες καταθέσεις τρίτων προσώπων που διεξάγονται εκτός πολιτικής δίκης, Δ 2008, 613 επ. – *Γιαννόπουλος Π.*, Οι ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ μετά τον Ν 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, 453 επ. – *Γιαννόπουλος Π./Τριανταφυλλίδης Χρ.*, Οι τροποποιήσεις του Ν 4335/2015 στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στο πεδίο του δικαίου της αποδείξεως, ΕλλΔνη 2016, 665 επ. – *Γιαννούλης Κ.*, Οι ειδικές διαδικασίες μετά την ισχύ του Ν 4335/2015, Αρμ 2016, 1129 επ. – *Δεληκωστόπουλος Ι.*, Ο αναρρηκτικός λόγος του άρθρου 559 αριθμ. 11 ΚΠολΔ μετά την εισαγωγή του Ν 4335/2015, ΕλλΔνη 2017, 666, – *Ο ίδιος*, Η αναζήτηση της αλήθειας στην πολιτική δίκη (2016). – *Κακκαλής Π.*, Δομή των ειδικών διαδικασιών και δυνατότητες ενοποίησής τους σε τόμο, Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 29 επ. – *Καλαβρός Κ.*, Πολιτική Δικονομία. Γενικό Μέρος, Διαδικασία στα πρωτοβάθμια δικαστήρια (2016). – *Ο ίδιος*, Εισαγωγή – Η φυσιολογία των νέων ρυθμίσεων, ΕΠολΔ 2014, 172.– *Κατηφόρης Ν.*, Η υπαγωγή των διαφορών για ζημίες από αυτοκίνητα στην ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών κατά το νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ΕΣυγκΔ 2016, 5 επ. – *Κεραμείς Κ./Κονδύλης Δ./Νίκας Ν.*, Ερμηνεία ΚΠολΔ Ι, ΙΙ (2000) και Συμπλήρωμα ΚΠολΔ (2003). – *Κιουπτσίδου – Στρατουδάκη Ε.*, Η έφεση μετά τον Ν 4335/2015, Εισήγηση σε σεμινάριο της ΕΣΔΙ που διεξήχθη στις 23-24/6/2016. – *Κουκουράκη Ι.*, Οι αλλαγές που επέφερε στην πολιτική δίκη ο Ν 4335/2015, ΕλλΔνη 2017, 1015. – *Κράνης Δ.*, Αποκλίσεις των ειδικών διαδικασιών έναντι της τακτικής καθώς και αναμεταξύ τους, σε τόμο, Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 167 επ. και στην ΕλλΔνη 2006, 357 επ. – *Κοντογεωργακόπουλος Π.*, Το σχέδιο νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε τόμο, Συμβολή για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (2015), σελ. 295 επ. – *Κώνστα Ε.*, Πρακτικά ζητήματα μετά την εφαρμογή του Ν 4335/2015 στην ειδική διαδικασία, ΕφΑΔΠολΔ 2017, 611 επ. – *Η ίδια*, Ανακύπτοντα ζητήματα διαχρονικού δικαίου στην κατ' έφεση δίκη μετά την έναρξη ισχύος του Ν 4335/2015, ΕλλΔνη 2017, 362 επ. – *Λαγανάς Χ.*, Οι σταθμίσεις του δικονομικού νομοθέτη στο διαχρονικό δίκαιο της ρύθμισης της διαδικασίας και των διαδικαστικών πράξεων, ΧρΙΔ 2017, 393. – *Μακρίδου Κ.*, Ειδικές διαδικασίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά το Ν 4335/2015 (2017). – *Η ίδια*, Δικονομία των εργατικών διαφορών (2009). – *Η ίδια*, Οι ειδικές διαδικασίες μετά τον Ν 2915/2001, σε τόμο: Ο ΚΠολΔ μετά το Ν 2915/2001 (2002), σελ. 39 επ. – *Η ίδια*, Νομοθετική εξέλιξη των ειδικών διαδικασιών στο ελληνικό δίκαιο, σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 121 επ. – *Η ίδια*, Η κατ' άρθρο 246 ΚΠολΔ συνεκδίκαση υποθέσεων και ειδικότερα ζητήματα μετά την ισχύ του Ν 4335/2015, ΕΠολΔ 2017, 1 επ. – *Η ίδια*, Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του ΣχΝΚΠολΔ (2014) ως προς την τακτική διαδικασία – συζήτηση στο ακροατήριο, ΕΠολΔ 2014, 187 επ. – *Η ίδια*, Η διαδικασία των εργατικών διαφορών στον πρώτο και δεύτερο βαθμό μετά τις τροποποιήσεις του Ν 4335/2015, ΔΕΕ 2016, 455 επ. – *Μακρίδου Κ./Απαλαγάκη Χ./ Διαμαντόπουλος Γ.*, Πολιτική Δικονομία, Θεωρία (υπό το Ν 4335/2015), Νομολογία, Υποδείγματα (2016). – *Μαντή Π.*, Τροποποιήσεις του Ν 4335/2015 στο δίκαιο της απόδειξης. Οι νέες διατάξεις για τη Διαταγή Πληρωμής. Διαχρονικό δίκαιο, ΕλλΔνη 2017, 1025 επ. – *Μαργαρίτης Μ./Μαργαρίτη Α.*, Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ι και ΙΙ (2012) και ερμηνευτικό συμπλήρωμα (2016). – *Μαρκουλάκης Μ.*, Λήψη ένορκης βεβαίωσης στο πλαίσιο δίκης ήδη εκκρεμούς την 1.1.2016, ΕΕργΔ 2016, 635. – *Μουζουρα Σ.*, Οι γενικές διατάξεις των ειδικών διαδικασιών - Οι διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση - Περιουσιακές διαφορές, ΕλλΔνη 2016, 78 επ. – *Μπαμπινιώτης Δ.*, Η ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών κατά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικο-

νομίας, ΕΠολΔ 2014, 226 επ. – *Μπέης Κ.*, Πολιτική Δικονομία, τ. 12 (1979). – *Νίκας Ν.*, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας (2016). – *Οικονόμου Κ.*, Οι ειδικές διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2016, 34 επ. – *Πανταζόπουλος Στ.*, Οι νομοθετικές τροποποιήσεις του Ν 4335/2015 στις δίκες των ειδικών διαδικασιών (άρθρα 591 επ. ΚΠολΔ), ΕλλΔνη 2016, 658 επ. – *Ο ίδιος*, Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στα ένδικα μέσα, στις ειδικές διαδικασίες και στο γενικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης βάσει του Ν 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, 266 επ. – *Πατεράκης Σ.*, Διαδικαστικά προβλήματα ειδικών διαδικασιών, Δ 1991, 25 επ. – *Πίκουλας Ι.*, Οι εργατικές διαφορές μετά τον Ν 4335/2015, ΔΕΝ 2016, 209 επ. – *Πλεύρη Αν.*, Η εκδίκαση της διαφοράς με εσφαλμένη διαδικασία, ΕπιστΕπετΑρμ 2008, 129 επ. – *Ποδηματά Ε.*, Διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο, και την ελεύθερη συμβίωση – Γενικό διαδικαστικό πλαίσιο και ειδικές παρατηρήσεις στις διατάξεις των νέων άρθρων 592-613 ΚΠολΔ (όπως ισχύουν μετά τον Ν 4335/2015), ΧρΙΔ 2015, 641 επ. – *Ράμμος Γ./Κλαμαράς Ν.*, Εγχειρίδιο Αστικού Δικονομικού Δικαίου, τ. ΙΙγ, Ειδικές Διαδικασίες (2010). – *Ρήγας Κ.*, Ζητήματα του δικαίου της απόδειξης κατά τον ΚΠολΔ (μετά τον Ν 4335/2015), ΕΠολΔ 2017, 234 επ. – *Σεβαστιδής Χρ.*, Οι ειδικές διαδικασίες στον νέο ΚΠολΔ (Ν 4335/2015), ΕλλΔνη 2016, 73 επ. – *Σινανιώτης Λ.*, Ειδικές διαδικασίες (2008). – *Ταμπάκης Α.*, Μικρή εργατική δικονομία, ΔΕΝ 2016, 961 επ. – *Τιμαγένης Γ.*, Διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση, ΕΠολΔ 2014, 215. – *Ο ίδιος*, Ειδική παρέμβαση σε τόμο, Προτάσεις της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την αναμόρφωση του ΚΠολΔ (2009), 215 επ. – *Τσαντίνης Σπ.*, Ο Νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας – Γενικό Μέρος, ΕΠολΔ 2014, 185 επ. – *Τσόγιαν Π.*, Οι ειδικές διαδικασίες μετά το Ν 4335/2015, σε τόμο, Η πολιτική δίκη σε κρίσιμη καμπή. Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του Καθηγητή Νικολάου Νίκα (2016), σελ. 87 επ. – *Φερεντίνου Ε.*, Ειδικές διαδικασίες και Μικροδιαφορές μετά τον Ν 4335/2015, ΕλλΔνη 2017, 1052. – *Φούρλαρη Σ.*, Ζητήματα διαχρονικού δικαίου, εισήγηση στο 42ο Συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων που διεξήχθη στην Καρδίτσα στις 7-10 Σεπτεμβρίου 2017.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Ορισμός και διακρίσεις των ειδικών διαδικασιών	1-5	VII. Η συζήτηση στο ακροατήριο – Κύρια διαδικασία	
II. Η διατήρηση των ειδικών διαδικασιών	6-8	A. Υποχρεωτική παράσταση με δικηγόρο	45-48
III. Η ενοποίηση και η συστηματική κατανομή των ειδικών διαδικασιών ...	9-13	B. Αναβολή συζήτησης	49-51
IV. Αυτοτέλεια των επιμέρους ειδικών διαδικασιών	14-19	Γ. Κατάθεση προτάσεων	52-54
V. Η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ	20-23	Δ. Προβολή μέσων επίθεσης και άμυνας	55-61
VI. Προδικασία		VIII. Ερημοδικία διαδίκου	62-67
A. Τρόπος άσκησης της αγωγής και προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων	24-31	IX. Έκδοση απόφασης	68-73
B. Εγγραφή στο πινάκιο	32-34	X. Αποδεικτική διαδικασία	
Γ. Άσκηση παρεμβάσεως, προσεπικλήσεως και ανακοινώσεως δίκης	35-40	A. Προαπόδειξη	74-76
Δ. Ανταγωγή	41-44	B. Οι βασικοί νεωτερισμοί του Ν 4335/2015 στο δίκαιο της απόδειξης	77-80
		XI. Τα κατ' ιδίαν αποδεικτικά μέσα	
		A. Μάρτυρες	81-88
		1. Γενικά	81-82

2. Εισαγωγή των περιορισμών των άρθρων 393 και 394 ΚΠολΔ 83-88	XII. Εφαρμογή των διατάξεων περί μικροδιαφορών..... 124-126
B. Τα μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα 89-93	XIII. Εφαρμογή από το δικαστήριο της προσήκουσας διαδικασίας..... 127-138
Γ. Ένορκες βεβαιώσεις 94-108	XIV. Διαδικασία στις δίκες των ένδικων μέσων..... 139-144
Δ. Εξέταση των διαδίκων 109-112	XV. Προθεσμία άσκησης των ένδικων μέσων..... 145-152
Ε. Πραγματογνωμοσύνη και Αυτοψία .. 113-117	XVI. Αντέφηση – Πρόσθετοι λόγοι 153-159
ΣΤ. Ομολογία 118-121	
Ζ. Έγγραφα..... 122-123	

I. Ορισμός και διακρίσεις των ειδικών διαδικασιών

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ρυθμίζει στο τέταρτο βιβλίο του τις ειδικές διαδικασίες, που αποτελούν ουσιώδες τμήμα του. Ως ειδική διαδικασία ορίζεται μια ιδιαίτερη μορφή δίκης, που διαμορφώνεται κατ' απόκλιση της τακτικής διαδικασίας, με συνέπεια να παρουσιάζει διαφορετικά χαρακτηριστικά από την τελευταία¹. Συνιστούν, λοιπόν, ένα ολοκληρωμένο σύστημα δίκης παράλληλο προς την τακτική διαδικασία, το οποίο διέπεται ιδίως από τις αρχές της προφορικότητας και της αμεσότητας². Υποστηρίζεται πάντως και η άποψη ότι δεν συνιστούν ξεχωριστές διαδικασίες αλλά ειδικές διατάξεις που έχουν συστηματική ενότητα και εφαρμόζονται στα πλαίσια της τακτικής διαδικασίας λόγω της φύσεως της διαφοράς³.

Έχουν πολύ μεγάλη πρακτική εφαρμογή, καθόσον περιλαμβάνουν κατηγορίες διαφορών (οικογενειακές, εργατικές, μισθωτικές διαφορές κ.λπ.) που αφορούν σημαντικούς τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Για το λόγο αυτό, σε αντίθεση με την τακτική διαδικασία, η οποία διαρκώς συρρικνώνεται, στις ειδικές διαδικασίες εντάσσεται σημαντικός αριθμός διαφορών⁴. Παράλληλα διεξήγαγαν πρωταγωνιστικό ρόλο, λόγω του δανεισμού στοιχείων των ειδικών διαδικασιών, με προεξάρχουσα την εργατική, προς την τακτική διαδικασία⁵.

1. Σινανιώτης Λ., Ειδικές διαδικασίες (2008), σελ. 1, Οικονόμου Κ., Οι ειδικές διαδικασίες κατά τον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2016, 35.
2. Μπαμπινιώτης Δ., Η ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών κατά το νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ΕΠολΔ 2014, 223.
3. Μπέης Κ., Πολιτική Δικονομία, τ. 12 (1979), σελ. 4, Πατεράκης Σ., Διαδικαστικά προβλήματα ειδικών διαδικασιών, Δ 1991, 26-27, Πλεύρη Αν., Η εκδίκαση της διαφοράς σε εσφαλμένη διαδικασία, ΕπιστΕπετΑρμ 2008, 129.
4. Βλ. στατιστικά στοιχεία των Πρωτοδικείων Αθηνών και Θεσσαλονίκης σε Μακρίδου Κ., Νομοθετική εξέλιξη των ειδικών διαδικασιών στο ελληνικό δίκαιο σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 139 και Γιαννόπουλο Π., Οι ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, 454, υποσημ. 3.
5. Η ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών υπήρξε το πρότυπο για τη διαμόρφωση ανάλογου είδους τακτικής διαδικασίας στο Μονομελές Πρωτοδικείο και στο Ειρηνοδικείο με το Ν 1478/1984 και για την αναμόρφωση του άρθρου 270 ΚΠολΔ με το Ν 2915/2001. Βλ. εκτενέστερα σε Κράνη Δ., Αποκλίσεις των ειδικών διαδικασιών έναντι της τακτικής καθώς και αναμεταξύ τους, σε τόμο:

- 3 Ο νομοθετικός λόγος για την καθιέρωσή τους συνδέεται με τη φύση και την ιδιαιτερότητα συγκεκριμένων διαφορών ή με την εξυπηρέτηση κοινωνικά ευαίσθητων τομέων⁶. Ορισμένες ειδικές διαδικασίες, όπως οι οικογενειακές διαφορές, περιέχουν αυστηρότερες διατάξεις από την τακτική διαδικασία, καθόσον προέχει ο περιορισμός της διαθετικής αρχής και η επιδίωξη, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, της αναζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας, ενώ άλλες ειδικές διαδικασίες θεσπίστηκαν για την απλούστερη, ταχύτερη και πιο εξειδικευμένη εκδίκαση των διαφορών που υπάγονται σε αυτές⁷. Ομοίως, λόγω της ιδιαίτερης φύσης των διαφορών, για τις οποίες καθιερώθηκαν οι ειδικές διαδικασίες, είναι ανίσχυρη η δικονομική σύμβαση, με την οποία εισάγεται κάποια υπόθεση με τη διαδικασία των άρθρων 591 επ. ΚΠολΔ, αν και λόγω της φύσης του αντικειμένου της δεν προσήκει σύμφωνα με το νόμο⁸. Είναι ανεπίτρεπτη, λοιπόν, κάθε συμφωνία, με την οποία επεκτείνεται ή περιστέλλεται το πεδίο εφαρμογής των ειδικών διαδικασιών, καθόσον βρίσκεται έξω από τα πλαίσια της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης και με εξαίρεση τις προαιρετικές διαδικασίες (βλ. άρθρα 622B, 623 επ., 637 επ. ΚΠολΔ), οι διάδικοι δεν έχουν την εξουσία προς διάθεση⁹.
- 4 Με εξαίρεση, λοιπόν, τις προαιρετικές ή δυνητικές ειδικές διαδικασίες¹⁰ για την έκδοση διαταγής πληρωμής και διαταγής απόδοσης μισθίου, που η επιλογή τους επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του διαδίκου (623 και 637 ΚΠολΔ αντίστοιχα), ο οποίος σε περίπτωση που δεν επιθυμεί να επωφεληθεί από τα ειδικά πλεονεκτήματά τους, μπορεί να επιλέξει αντί αυτών την τακτική διαδικασία ή την προσήκουσα για την απαίτηση ειδική διαδικασία, οι λοιπές ειδικές διαδικασίες έχουν αποκλειστικό χαρακτήρα. Οι διαφορές που εμπίπτουν στις τελευταίες δεν μπορεί να υπαχθούν με τη βούληση του διαδίκου στην τακτική ή σε άλλη ειδική διαδικασία, καθόσον η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να επεκτείνει ή να αποκλείσει την εφαρμογή τους. Βασικό κριτήριο για την ανωτέρω διάκριση είναι το αν συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος, προκειμένου να καταστεί αυτή αποκλειστική¹¹.

Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 176 και 189, *Μακρίδου Κ.*, Οι ειδικές διαδικασίες μετά τον Ν 2915/2001 σε τόμο: Ο ΚΠολΔ μετά τον Ν 2915/2001 (2002), σελ. 40.

6. *Νίκας Ν.*, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας (2016), σελ. 709.
7. *Κακκαλής Π.*, Δομή των ειδικών διαδικασιών και δυνατότητες ενοποίησής τους σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 30, *Κεραμείς Κ. /Κονδύλης Δ./Νίκας Ν. (-Ποδηματά Ε.)*, Ερμηνεία ΚΠολΔ ΙΙ (2000), άρθρο 591, αρ. 1, σελ. 1097. Στον ιταλικό ΚΠολΔ προβλέπονται ομοίως στο τέταρτο βιβλίο, ειδικές διαδικασίες (procedimenti speciali) με διαφορετική διάρθρωση, με κοινό δικαιολογητικό λόγο θέσπισής τους, την ταχύτερη και απλούστερη επίλυση της διαφοράς.
8. *Ράμμος Γ./Κλαμαρής Ν.*, Εγχειρίδιο Αστικού Δικονομικού Δικαίου, τ. ΙΙγ, Ειδικές Διαδικασίες (2010), σελ. 5, *Πατεράκης Σ.*, ό.π., Δ 1991, 28-29.
9. *Μπέης Κ.*, ό.π., σελ. 7, *Κακκαλής Π.*, ό.π., σελ. 31, *Βαθρακοκόιλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, τ. Γ (1995), άρθρο 591, αρ. 3, σελ. 742. Υπέρ του επιτρεπτού της δικονομικής αυτής συμφωνίας τάσσεται ο *Μάζης Π.*, σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 99.
10. Ονομάζονται και συντρέχουσες, επειδή συντρέχουν με την τακτική ή κάποια ειδική διαδικασία και εναπόκειται στο φορέα της αξίωσης η επιλογή. Βλ. *Μούζουρα Σ.*, Οι γενικές διατάξεις των ειδικών διαδικασιών - Οι διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση - Περιουσιακές διαφορές, ΕλλΔνη 2016, 79.
11. *Σιτανιώτης Λ.*, ό.π., σελ. 9 -10.

Επίσης, οι ειδικές διαδικασίες, με εξαίρεση την έκδοση διαταγής πληρωμής και δια- 5
ταγής αποδόσεως μισθίου, έχουν διαγνωστικό χαρακτήρα και οδηγούν, όπως και η
τακτική διαδικασία, στην έκδοση αποφάσεως, η οποία τέμνει τη διαφορά με δύναμη
δεδικασμένου. Αντίθετα οι διαδικασίες εκδόσεως διαταγής πληρωμής και διαταγής
αποδόσεως μισθίου, έχουν ως αντικείμενο τον εξοπλισμό της αξίωσης του δικαιού-
χου με εκτελεστό τίτλο. Στις τελευταίες, η διάγνωση της διαφοράς ακολουθεί με την
άσκηση της ανακοπής.

II. Η διατήρηση των ειδικών διαδικασιών

Έντονη υπήρξε η συζήτηση για την ενοποίηση της τακτικής διαδικασίας με τις ειδικές 6
διαδικασίες¹². Μέρος της θεωρίας, τάσσεται υπέρ της θέσπισης μίας ενιαίας διαδικα-
σίας, προκειμένου να εξουδετερωθούν οι παρενέργειες της κατάτμησης του δικονο-
μικού συστήματος σε πολλαπλά είδη διαδικασιών (καθυστέρηση από διαδικαστικά
απαράδεκτα, διεξαγωγή περισσότερων δικών επί του ίδιου αντικειμένου)¹³. Αντίθετα
ο νομοθέτης τάχθηκε υπέρ της διατήρησης των ειδικών διαδικασιών.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν 4335/2015¹⁴, οι λόγοι που συνηγόρησαν 7
προς αυτή την κατεύθυνση ήταν οι ακόλουθοι:

α) πρωτίστως, η απολύτως επιτυχής μέχρι σήμερα εφαρμογή τους στη δικαστηριακή
πρακτική,

β) η αρχή της εξειδίκευσης των δικαστών στην επίλυση των εν λόγω διαφορών. Στις
διαφορές που εμπíπτουν στις ειδικές διαδικασίες, ο εξειδικευμένος δικαστής είναι
σε θέση να εξουσιάζει το νομικό υλικό της υποθέσεως ταχύτερα και ευχερέστερα σε
σχέση με την τακτική διαδικασία, η οποία καταλαμβάνει διαφορές με πολυδιάστατο
περιεχόμενο,

γ) ο ικανοποιητικός ρυθμός εκδίκασης των συγκεκριμένων διαφορών,

δ) το γεγονός ότι για το σύνολο σχεδόν των ειδικών διαδικασιών ισχύει η εξαιρετι-
κή, ανεξαρτήτως ποσού, καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μονομελών Δικαστηρίων (άρ-
θρο 15 για το Ειρηνοδικείο και άρθρα 16 και 17 για την καθ' ύλην αρμοδιότητα του
Μονομελούς Πρωτοδικείου). Η διάκριση των τακτικών και ειδικών διαδικασιών επι-
βάλλεται κατ' ανάγκη όσο διατηρούνται οι πολυμελείς συνθέσεις, για τις οποίες η ελ-
ληνική έννομη τάξη δεν φαίνεται έτοιμη για την κατάργησή τους, σε αντίθεση με τη
διεθνή τάση που είναι ο περιορισμός τους,

12. Το ζήτημα της κατάργησης ή συρρίκνωσης των ειδικών διαδικασιών αποτέλεσε και αντικείμενο
συζήτησης του 28ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων που διεξή-
χθη στο Ρέθυμνο Κρήτης από 11 έως 14.9.2003.

13. Βλ. αναλυτικώς *Τσόγια Π.*, Οι ειδικές διαδικασίες μετά το Ν 4335/2015, σε τόμο: Η πολιτική
δίκη σε κρίσιμη καμπή, Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του Καθηγητή Νικολάου Νίκα
(2016), σελ. 95-96.

14. Βλ. ΚΝοΒ 2015, 765.

ε) η ανάγκη διατήρησης ορισμένων διατάξεων των ειδικών διαδικασιών, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους (δωσιδικία διατροφής στην κατοικία του ενάγοντος, απαγόρευση καταθέσεως των τέκνων στις οικογενειακές διαφορές, καθιέρωση αμάχητου τεκμηρίου σε περίπτωση άρνησης υποβολής σε πρόσφορες ιατρικές εξετάσεις για τη διαπίστωση της πατρότητας) που θα έπρεπε να ενταχθούν στην τακτική διαδικασία, δημιουργώντας έτσι περισσότερες δυσχέρειες¹⁵,

και στ) ο κυριότερος λόγος μη σύγκλισης μεταξύ της τακτικής και των ειδικών διαδικασιών, αποτέλεσε η νέα διαμόρφωση της τακτικής διαδικασίας, που εισάγει σημαντική κάμψη στις αρχές της αμεσότητας και της προφορικότητας και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη γραπτή συγκέντρωση των ισχυρισμών των διαδίκων¹⁶. Η ριζοσπαστική μεταβολή που υπέστη η τακτική διαδικασία, ορθά δεν προκρίθηκε και για τις ειδικές διαδικασίες που δεν υπέστησαν δομικές αλλαγές, καθόσον η νέα τακτική διαδικασία, η οποία δέχθηκε έντονη κριτική, μένει να δοκιμαστεί και στην πράξη, λαμβάνοντας υπόψη τα πλείστα πρακτικά ζητήματα που θα προκύψουν κατά τη μετάβαση από το ένα διαδικαστικό σύστημα στο άλλο¹⁷.

- 8 Πράγματι, οι νέες ρυθμίσεις μεγαλώνουν την απόσταση μεταξύ της τακτικής διαδικασίας και των ειδικών διαδικασιών. Με το Ν 2915/2001, επήλθε ριζική αναμόρφωση της πολιτικής δίκης στον πρώτο βαθμό, με τη μεταφορά επιτυχημένων διατάξεων των ειδικών διαδικασιών στην τακτική διαδικασία, όπως την καθιέρωση της μιας και μοναδικής συζητήσεως και την κατάργηση της προδικαστικής αποφάσεως, την υποχρεωτική εφαρμογή της προφορικής συζήτησης, την ισχύ της εν μέρει ελεύθερης απόδειξης, την επέκταση της χρήσης των μη πληρούντων τους όρους του νόμου αποδεικτικών μέσων και των ενόρκων βεβαιώσεων, την κατάργηση του τεκμηρίου ομολογίας του εναγομένου και τη θέσπιση του συστήματος της πλασματικής παράστασης επί ερημοδικίας του διαδίκου, που είχαν ως συνέπεια τη σύγκλιση της τακτικής και των ειδικών διαδικασιών σε βασικά τους σημεία¹⁸. Ο Ν 4335/2015 με τις μεταρρυθμίσεις της τακτικής διαδικασίας και ιδίως την εισαγωγή ενός διαφορετικού τρόπου ως προς τη διαδικασία ασκήσεως και συζητήσεως της αγωγής στην τακτική δια-

15. *Σεβαστίδης Χρ.*, Οι ειδικές διαδικασίες στον νέο ΚΠολΔ (Ν 4335/2015), ΕλλΔνη 2016, 73.

16. Βλ. και εύστοχη παρατήρηση του *Τσαντίνη Σπ.*, Ο Νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Γενικό Μέρος, ΕΠολΔ 2014, 185, κατά τον οποίο αντί των όρων τακτικής και ειδικών διαδικασιών, θα μπορούσε στο μέλλον να υιοθετηθεί η γαλλική ορολογία που διακρίνει σε προφορικές και γραπτές διαδικασίες (procédures orales et écrites).

17. Βλ. παρόμοια θέση του νομοθέτη και στην αιτιολογική έκθεση του Ν 2915/2001, ΚΝοΒ 2001, 1331, ο οποίος δεν έθιξε ουσιαδώς τη διαδικαστική φυσιογνωμία των ειδικών διαδικασιών, λόγω της επιτυχούς δοκιμασίας τους στην πρακτική.

18. *Τσόγλιας Π.*, ό.π., σελ. 88. Είχε, μάλιστα, επισημανθεί ότι η τακτική διαδικασία ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου αποτελούσε μετεξέλιξη της ειδικής διαδικασίας των εργατικών διαφορών. Κατ' άλλη άποψη (*Βαλμαντώνης Γ.*, Τα σύγχρονα δικονομικά συστήματα και η διεύρυνση των εξουσιών του δικαστή στην πρωτοβάθμια διαδικασία, Δ 2008, 1166), ο Ν 2915/2001 διασκεύασε την τακτική διαδικασία κατά το υπόδειγμα της δίκης των αγγλοσαξονικών συστημάτων.

δικασία, συνετέλεσε στο ότι διακόπτεται η τάση συγκλίσεως μεταξύ των δυο διαδικασιών, που μέχρι τώρα είχε διαμορφωθεί¹⁹.

III. Η ενοποίηση και η συστηματική κατανομή των ειδικών διαδικασιών

Η αναδιάρθρωση που επέφερε ο νόμος 4335/2015 στις ειδικές διαδικασίες, ακολουθήθηκε με λίγες μεταβολές το σχέδιο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής υπό την προεδρία του τότε Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου *Ι. Παπανικολάου* με εισηγητή το *Γ. Τιμαγένη*, και έτυχε θετικής αποδοχής²⁰. Με τη νέα συστηματική αναδιάρθρωση ικανοποιήθηκε το πάγιο αίτημα για συγχώνευση των επιμέρους ειδικών διαδικασιών σε ευρύτερες κατηγορίες²¹. Ταυτόχρονα περιορίστηκαν δραστικά οι επιμέρους διαφορετικές ρυθμίσεις, που είχαν δημιουργηθεί από σταδιακές και αποσπασματικές παρεμβάσεις κατά το παρελθόν²², οι οποίες εντωμεταξύ είχαν χάσει το δικαιολογητικό τους έρεισμα. Η νομοθετική αυτή επιλογή ελαφρύνει τις ειδικές διαδικασίες, καθόσον αποφεύγεται η επανάληψη όμοιων ρυθμίσεων ξεχωριστά για κάθε ειδική διαδικασία, όπως γινόταν στο προϊσχύον δίκαιο. Η ύλη τους περιορίζεται πλέον στα άρθρα 591 έως 645 ΚΠολΔ (μείωση από 97 σε 58 άρθρα), ενώ καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 646-681Δ ΚΠολΔ. Ακολουθείται έτσι η σύγχρονη τάση για σύνταξη κωδίκων με τις ελάχιστες δυνατές διατάξεις²³. Το κείμενο του νόμου γίνεται πιο εύχρηστο, καθόσον αποφεύγονται παραπομπές στη διαδικασία του ειρηνοδικείου και σε άλλα άρθρα²⁴. Συμπερασματικά, με τη βελτιωτική αυτή συστηματοποίηση, με την

19. *Μούζουρα Σ.*, ό.π., ΕλλΔνη 2016, 79, *Κατηφόρης Ν.*, Η υπαγωγή των διαφορών για ζημίες από αυτοκίνητα στην ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών κατά το νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ΕΣυγκΔ 2016, 5. Πρβλ. επίσης *Πανταζόπουλο Στ.*, Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στα ένδικα μέσα, στις ειδικές διαδικασίες και στο γενικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης, ΕΠολΔ 2015, 270, σύμφωνα με τον οποίο, τρανή απόδειξη του ότι η τάση σύγκλισης ατόνησε, αποτελεί το γεγονός ότι ο νομοθέτης υποχρεώθηκε να ορίσει στη διάταξη του άρθρου 591§2 ΚΠολΔ, κάτι το εντελώς αυτονόητο υπό άλλες συνθήκες, ήτοι ότι η συζήτηση ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων είναι προφορική.

20. Βλ. εισήγηση *Λεοντή Ν.*, στην υπ' αρ. 11/2014 ΔιοικΑΠΟλ ΕΠολΔ 2014, 166, *Τιμαγένη Γ.*, Ειδική παρέμβαση στον τόμο: Προτάσεις της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την αναμόρφωση του ΚΠολΔ (2009), σελ. 216. Ακόμη και η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας, ΕΠολΔ 2014, 661, που υπήρξε ιδιαίτερα επικριτική επί του σχεδίου ΚΠολΔ, χαρακτήρισε ορθές τις προτεινόμενες ρυθμίσεις για τις ειδικές διαδικασίες.

21. Η ενοποίηση των ειδικών διαδικασιών, ήδη από το έτος 1983, υπήρξε αίτημα της υπ' αρ. 58/1983 ΔιοικΑΠΟλ ΕλλΔνη 1983, 1449-1450 και της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, ΕλλΔνη 1983, 1638.

22. Υπό την ισχύ της ΠολΔ/1834, υπήρχε πληθώρα ειδικών διαδικασιών που ήταν διάσπαρτες σε διάφορους ειδικούς νόμους, τις οποίες συγκέντρωσε στους κόλπους του ο νέος ΚΠολΔ. Βλ. εκτενέστερα για την ιστορική εξέλιξη των ειδικών διαδικασιών, *Μακρίδου Κ.*, Νομοθετική εξέλιξη των ειδικών διαδικασιών στο ελληνικό δίκαιο σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 133 επ.

23. Βλ. *Πολυζωγόπουλο Κ.*, σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 206.

24. *Τιμαγένης Γ.*, Διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση, ΕΠολΔ 2014, 216.

οποία δεν μεταβάλλεται η ουσία και η βασική φιλοσοφία των ειδικών διαδικασιών²⁵, βοηθείται αναμφίβολα το έργο των παραγόντων της δίκης, ήτοι του δικάζοντος δικαστή, των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους.

- 10 Η στενή συγγένεια του είδους των διαφορών και ο ενιαίος κατά κανόνα τρόπος λειτουργίας των διαδικασιών δικαιολογεί την ομαδοποίησή τους. Η ενοποίηση αυτή, κρίθηκε από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή²⁶ επιβεβλημένη, καθόσον η πληθώρα των μέχρι σήμερα ειδικών διαδικασιών δεν φαίνεται να προσφέρει κάποιο πλεονέκτημα στην ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης και υποθάλλει την ανασφάλεια δικαίου²⁷. Οι ειδικές διαδικασίες, συστηματοποιούνται πλέον σε τρεις βασικές ευρύτερες κατηγορίες, με βάση τη φύση και τα κοινά χαρακτηριστικά των εν λόγω διαφορών²⁸ ως εξής:
- 11 Α) τις **οικογενειακές διαφορές ή διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση** (άρθρα 592-613 ΚΠολΔ), ήτοι τις διαφορές από το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση (592 αρ. 1 ΚΠολΔ), τις διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων (592 αρ. 2 ΚΠολΔ) και τις λοιπές οικογενειακές διαφορές (592 αρ. 3 ΚΠολΔ). Η πρώτη κατηγορία, εμπεριέχει συγκεκριμένες διαδικαστικές εγγυήσεις που έχουν σχέση με την ευαίσθητη φύση των εκδικαζόμενων διαφορών.
- 12 Β) τις **περιουσιακές διαφορές** (άρθρα 614-622 ΚΠολΔ) που καλύπτουν τις μισθωτικές διαφορές (614 αρ. 1 ΚΠολΔ), τις διαφορές από οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία (614 αρ. 2 ΚΠολΔ), τις εργατικές διαφορές (614 αρ. 3 ΚΠολΔ), τις διαφορές επαγγελματιών και οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (614 αρ. 4 ΚΠολΔ), τις διαφορές από αμοιβές (614 αρ. 5 ΚΠολΔ), τις διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητα (614 αρ. 6 ΚΠολΔ), τις διαφορές από δημοσιεύματα ή τηλεοπτικές εκπομπές (614 αρ. 7 ΚΠολΔ) και τις διαφορές από πιστωτικούς τίτλους (614 αρ. 8 ΚΠολΔ). Η δεύτερη αυτή κατηγορία, αποτελεί το πλέγμα των ειδικών διαδικασιών που αποβλέπουν στην επιτάχυνση και απλοποίηση της διαδικασίας και
- 13 Γ) τη **διαδικασία των διαταγών** (άρθρα 623-645 ΚΠολΔ) στην οποία εντάσσονται: η διαταγή πληρωμής (623-636 ΚΠολΔ) και η διαταγή απόδοσης χρήσης μισθίου (637-645 ΚΠολΔ). Η τρίτη αυτή κατηγορία αποβλέπει στην άμεση παραγωγή εκτελεστού τίτλου, στις περιπτώσεις που η απαίτηση δεν επιδέχεται κατά τεκμήριο αμφισβήτηση.

25. *Μαργαρίτης Μ./Μαργαρίτη Α.*, Ερμηνευτικό συμπλήρωμα μετά τον Ν 4335/2015 (2016), άρθρα 591-645, αρ.1, σελ. 67, *Πανταζόπουλος Στ.*, Οι νομοθετικές τροποποιήσεις του Ν 4335/2015 στις δίκες των ειδικών διαδικασιών (άρθρα 591 επ. ΚΠολΔ), *Ελλάδα* 2016, 658.

26. Βλ. αιτιολογική έκθεση του Ν 4335/2015, ΚΝοΒ 2015, 776.

27. Και στο παρελθόν είχε γίνει προσπάθεια ενοποίησης μερικών ειδικών διαδικασιών. Βλ. νομοσχέδιο με τον τίτλο: «Σχέδιον νόμου περί ενοποίησης ειδικών τινών διαδικασιών» που τέθηκε στις 24.11.1956 στα μέλη της Αναθεωρητικής Επιτροπής του Σχεδίου του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας. Βλ. εκτενέστερα σε *Κακκαλή Π.*, ό.π., σελ. 58 επ.

28. Σε παρεμφερή συστηματοποίηση των ειδικών διαδικασιών σε τρεις κατηγορίες, είχε προβεί η *Γεσίου - Φαλτσή Π.* σε σχετική παρέμβασή της στο 28ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων, βλ. τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 88.

IV. Αυτοτέλεια των επιμέρους ειδικών διαδικασιών

Παρά την ως άνω κατανομή των ειδικών διαδικασιών σε τρεις ευρύτερες κατηγορίες, 14 οι επιμέρους υποκατηγορίες της ίδιας ομάδας διατηρούν την αυτοτέλειά τους, με συνέπεια κάθε ειδική διαδικασία της ίδιας κατηγορίας να είναι χωριστή²⁹. Σε αυτό συνηγορεί η αιτιολογική έκθεση που κάνει αναφορά σε απλή συστηματοποίηση των ειδικών διαδικασιών σε τρεις μεγάλες κατηγορίες³⁰. Η θέση αυτή στηρίζεται και στο ότι δεν θα είχε λόγο ύπαρξης η ρύθμιση του άρθρου 610 ΚΠολΔ, με την αναφορά της στο επιτρεπτό σώρευσης μεταξύ των περισσότερων ομάδων διαφορών του άρθρου 592 αρ. 1, 2 και 3 ΚΠολΔ, αφού θα ήταν πλεοναστική. Η αυτοτέλεια της ειδικότερης κατηγορίας των περιουσιακών διαφορών επισημαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση της επιτροπής Κράνη Δ., η οποία υιοθέτησε τις διατάξεις αυτές, με ορισμένες όμως ειδικές διαφοροποιήσεις, η οποία αποσαφηνίζει ότι οι διαφορές αυτές, παρόλο τον κοινό περιουσιακό χαρακτήρα τους, πρέπει, ωστόσο, να διατηρήσουν τυπικά την αυτοτέλειά τους, ώστε να εμποδίζεται η αντικειμενική σώρευσή τους κατά το άρθρο 218 ΚΠολΔ ή η ανταγωγική άσκησή τους³¹. Ο βασικότερος λόγος για τη διατήρηση της αυτοτέλειας είναι η πρόβλεψη από το νομοθέτη ειδικότερων ρυθμίσεων (λ.χ. στην ερημοδικία των διαδίκων) για κάθε υποκατηγορία διαφορών, με συνέπεια η τυχόν συνεκδίκασή τους να περιπλέκει τη διεξαγωγή της δίκης και να δημιουργεί αβεβαιότητα και αστάθεια. Κατά συνέπεια, οι επιμέρους κατηγορίες διαφορών που προβλέπονται στα άρθρα 592 και 614 ΚΠολΔ θα συνεχίσουν να αποτελούν αυτοτελείς ειδικές διαδικασίες, καθόσον διέπονται από ιδιαίτερους κανόνες.

Στην αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή του ενιαίου της διαδικασίας³² κυρίως συμβάλει 15 η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ, που προβλέπει κοινό διαδικαστικό πλαίσιο για όλες τις ειδικές διαδικασίες, διευκολύνοντας έτσι σημαντικά ενδεχόμενη σώρευση ή συνεκδίκασή τους. Επιπλέον, συνηγορεί και το γεγονός ότι ο νομοθέτης εκλαμβάνει τις περιουσιακές διαφορές ως ενιαία διαδικασία, με τις προβλέψεις των άρθρων 632 §2 και 937 §3 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τις οποίες η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής καθώς και η ανακοπή κατά της εκτέλεσης αντίστοιχα δικάζονται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών του άρθρου 614 επ. ΚΠολΔ.

Η πρακτική αξία του ζητήματος εντοπίζεται κυρίως στα ζητήματα της αντικειμενικής 16 (218 ΚΠολΔ) και επικουρικής σώρευσης (219 ΚΠολΔ) αγωγών, ανακοπών, εφέσεων κ.λπ. και της συνεκδίκασής τους (246 ΚΠολΔ), καθώς και της ασκήσεως ανταγωγής (268 §3), που προϋποθέτουν ταυτότητα διαδικασίας. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η σώρευση περισσότερων αγωγικών βάσεων που υπάγονται σε διαφορετική διαδικασία, δεν συνεπάγεται απαράδεκτο ή ακυρότητα του δικογράφου, αλλά ως μό-

29. Μακρίδου Κ., Η κατ' άρθρο 246 ΚΠολΔ συνεκδίκαση υποθέσεων και ειδικότερα ζητήματα μετά την ισχύ του Ν 4335/2015, ΕΠολΔ 2017, 7-8, Γιαννόπουλος Π., Οι ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ μετά το Ν 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, 474.

30. ΜΠρΑθ 1265/2017 Αρμ 2017, 631 με παρατηρήσεις Π. Αρβανιτάκη.

31. Βλ. Σχέδιο ΚΠολΔ επιτροπής υπό την προεδρία Δ. Κράνη, ΕΠολΔ 2015, 388.

32. Μπαμπινιώτης Δ., ό.π., ΕΠολΔ 2014, 223, Κατηφόρης Ν., ό.π., ΕΣυγκΔ 2016, 5.

νη κύρωση προβλέπεται ο χωρισμός των υποθέσεων³³. Κατά συνέπεια, κατ' εφαρμογή της ορθότερης πρώτης άποψης, θα πρέπει να αποκλεισθεί η δυνατότητα σώρευσης αξιώσεων υπαγόμενων σε επιμέρους ομάδες των περιουσιακών διαφορών του άρθρου 614 ΚΠολΔ, όπου κυρίως θα ανακύψει το πρόβλημα, λόγω έλλειψης ταυτότητας της διαδικασίας.

- 17 Παρεμφερές είναι και το ζήτημα της συνεκδίκασης αγωγών κατά την ειδική διαδικασία, όταν η μια από αυτές ασκήθηκε πριν την 1.1.2016 και η άλλη μετά την έναρξη ισχύος του Ν 4335/2015. Υποστηρίχθηκε ότι η προϋπόθεση της ταυτότητας διαδικασίας κατ' άρθρο 246 ΚΠολΔ δεν πληρούται, καθόσον η δομή των ειδικών διαδικασιών πριν και μετά το Ν 4335/2015 διαφοροποιείται ριζικά³⁴. Όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της ερημοδικίας των εναγομένων, η συνεκδίκαση αγωγών που ασκήθηκαν πριν και μετά το Ν 4335/2015 θα περιέπλεκε και θα επιβράδυνε τη διεξαγωγή της δίκης³⁵. Ορθότερη είναι η λύση να εξαρτάται η συνεκδίκαση από τη διακριτική ευχέρεια του δικαστή, όταν κρίνει ότι έτσι διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης και κατοχυρώνεται η θεμελιώδης αρχή της οικονομίας της δίκης³⁶. Έτσι, αποφεύγεται η ενασχόληση περισσότερων δικαστηρίων με την ίδια υπόθεση και διπλά έξοδα για τους διαδίκους, που οφείλονται χωρίς δική τους υπαιτιότητα από την τυχαία και απλώς τυπική αλλαγή του νόμου.
- 18 Την ως άνω στάση έχει τηρήσει και η πρόσφατη νομολογία. Έτσι κρίθηκε ότι είναι δυνατή η συνεκδίκαση τέτοιων αγωγών, καθόσον ουσιαστικά η προγενέστερη διαδικασία των αυτοκινητικών διαφορών δεν διαφέρει από τη νεότερη των περιουσιακών διαφορών³⁷. Στις διαφορές για ζημίες από αυτοκίνητα δεν προβλέπονται ουσιώδεις διαδικαστικές αποκλίσεις μετά το Ν 4335/2015, καθόσον η εκδίκασή τους και τα επιμέρους διαδικαστικά ζητήματα ρυθμίζονται από την κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ, όπου διευκρινίζεται ρητά ότι η εμμάρτυρη απόδειξη και η προφορική συζήτηση παραμένουν σε ισχύ, ενώ οι προτάσεις εξακολουθούν να κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο³⁸.
- 19 Παρόμοια στάση τήρησε και ως προς την προϊσχύουσα κατηγορία των γαμικών διαφορών. Από μία συγκριτική επισκόπηση των διατάξεων που ίσχυαν για την εκδίκαση των γαμικών διαφορών πριν την αντικατάστασή τους με το Ν 4335/2015 αλλά και μετά, αντιλαμβάνεται κανείς ότι όσον αφορά αμιγώς τις γαμικές διαφορές, στις οποί-

33. ΑΠ 2169/2014 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 5453/2011 ΕλλΔνη 2015, 793, ΕφΑθ 1504/2010 ΕφΑΔΠολΔ 2010, 1356 με παρατηρήσεις *Αν. Πλεύρη*.

34. Βλ. *Μακρίδου Κ.*, ό.π., ΕΠολΔ 2017, 5-6.

35. *Κώνστα Ε.*, Πρακτικά ζητήματα μετά την εφαρμογή του Ν 4335/2015 στην ειδική διαδικασία, ΕφΑΔΠολΔ 2017, 617.

36. Αντίθετα στην τακτική διαδικασία τυγχάνει ανέφικτη η συνεκδίκαση συναφών αγωγών (από τις οποίες η μια ασκήθηκε πριν από την 1.1.2016 και η άλλη υπό την ισχύ του Ν 4335/2015), λόγω της διαφορετικής προδικασίας. Βλ. εκτενέστερα *Φούρλαρη Σ.*, Ζητήματα διαχρονικού δικαίου. Εισήγηση στο 42ο Συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, σελ. 16-18.

37. ΜΠρΑθ 359/2017, (αδημ.).

38. ΑΠ 48/2016 ΕΠολΔ 2016, 294 με σημείωμα *Παπαδοπούλου*.

ες εμπίπτει και το διαζύγιο, δεν υπάρχουν διαδικαστικές αποκλίσεις κατά την εκδίκασή τους. Συνεπώς, είναι δυνατή η συνεκδίκαση αντίθετων αγωγών διαζυγίου εκ των οποίων η μία κατατέθηκε πριν την ισχύ του Ν 4335/2015 και η άλλη μετά, αφού στην πραγματικότητα πρόκειται για μία και την αυτή διαδικασία και δη αυτή που ισχύει για την εκδίκαση αγωγών διαζυγίου³⁹. Η κρίση αυτή περί ανάγκης συνεκδίκασης δύο αντίθετων αγωγών διαζυγίου που εκκρεμούν στο αυτό Δικαστήριο ενισχύεται και από το ότι σε περίπτωση μη συνεκδίκασής τους θα υπήρχε ο κίνδυνος, εφόσον θα έπρεπε να γίνουν δεκτές και οι δύο, να εκδοθούν δύο διαφορετικές αποφάσεις που λύνουν έναν και τον αυτό γάμο, ενώ, ο γάμος λύνεται άπαξ, ασχέτως του λόγου κλονισμού της έγγαμης συμβίωσης.

V. Η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ

Η πλέον σημαντική καινοτομία είναι η ρύθμιση του άρθρου 591 ΚΠολΔ, η οποία δεν αποτελεί απλώς εισαγωγική αλλά παράλληλα συνιστά θεμελιώδη και κεντρική διάταξη. Η νέα ρύθμιση, εκτενέστερη σε σχέση με την προϋσχύουσα, δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν στις ειδικές διαδικασίες. Ρυθμίζει όλα τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τις ειδικές διαδικασίες από την άσκηση της αγωγής, τις παρεπόμενες ή συναφείς διαδικαστικές πράξεις, την προθεσμία κλητεύσεως, την κατάθεση προτάσεων, την εισαγωγή της αγωγής για προφορική συζήτηση στο ακροατήριο, την προβολή ισχυρισμών, τη διαδικασία στο ακροατήριο, τις τυχόν συμπληρωματικές αποδείξεις και το σύνολο των ενδίκων μέσων. Αποτελεί, λοιπόν, τη γέφυρα και το συνδετικό κρίκο μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών και οριοθετεί τις αποκλίσεις τους⁴⁰. Εύλογα έχει χαρακτηριστεί η ως άνω διάταξη ως σπονδυλική στήλη όλων των ειδικών διαδικασιών⁴¹.

Με το άρθρο 591 §1 ΚΠολΔ διατηρείται η γενική παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1-590 ΚΠολΔ, υπό την επιφύλαξη αντίθετων ειδικών ρυθμίσεων των ειδικών διαδικασιών. Καθορίζεται το βασικό διαδικαστικό πλαίσιο για το σύνολο των ειδικών διαδικασιών, το οποίο συμπληρώνεται, κατ' αρχήν, από τις ειδικές διατάξεις των άρθρων 592-645 ΚΠολΔ και περαιτέρω, επικουρικά από τις ρυθμίσεις του γενικού μέρους, όπου αυτές δεν αντιβαίνουν στις ειδικές διαδικασίες⁴². Ειδικά στις διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητα (614 αρ. 6 ΚΠολΔ) και από δημοσιεύματα και ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (614 αρ. 7 ΚΠολΔ), δεν προβλέπονται ειδικές διατάξεις, οπότε η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις του γενικού

39. ΜΠρΑθ 1265/2017 Αρμ 2017, 631 με σύμφωνες παρατηρήσεις *Αρβανιτάκη*.

40. *Νίκας Ν.*, Οι βασικές επιδράσεις των νέων (Ν 1478/1984) δικονομικών μεταρρυθμίσεων στις ειδικές διαδικασίες, σε Νομικές Μελέτες Ι (1999), σελ. 319, *Απαλαγάκη Χ.*, Ο αναιρετικός έλεγχος της τηρήσεως της προσήκουσας διαδικασίας, σε τόμο: Οι ειδικές διαδικασίες (2004), σελ. 106, *Μούζουρα Σ.*, ό.π., ΕλλΔνη 2016, 79.

41. ΜΠρΧίου 165/2017 ΕλλΔνη 2017, 1181, *Σεβαστίδης Χρ.*, ό.π., ΕλλΔνη 2016, 73.

42. *Γιαννόπουλος Π.*, ό.π., ΕΠολΔ 2015,459.

μέρους ενσωματώνει και το σύνολο των διαδικαστικών ρυθμίσεων. Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 591 §§2-5 ΚΠολΔ, αποκλίνουν από αυτές της επιτροπής του Σχεδίου ΚΠολΔ του έτους 2009⁴³ και ενσωματώνουν τις ρυθμίσεις του προϊσχύοντος 270 §1 εδ. α', 3 εδ. α', 4, και 6 ΚΠολΔ⁴⁴.

- 22 Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση⁴⁵, η εφαρμοστέα διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 591 §§1-7 ΚΠολΔ, περιληπτικά έχει ως εξής: Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι τριάντα (30) ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστος διαμονής, εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση. Οι προτάσεις κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση. Οι διάδικοι το αργότερο κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο προσάγουν όλα τα αποδεικτικά τους μέσα και μπορούν έως τη δωδεκάτη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία αξιολογούνται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 ΚΠολΔ μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν.
- 23 Οι νομοθετικές μεταβολές που επέφερε στις ειδικές διαδικασίες ο Ν 4335/2015, ενίσχυσαν στην προδικασία την αρχή τηρήσεως της έγγραφης προδικασίας με την άσκηση των παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ανακοινώσεων τουλάχιστον 10 μέρες πριν από την συζήτηση, ενώ η άσκηση της ανταγωγής, αντέφησης και πρόσθετων λόγων έφεσης και αναψηλάφησης πραγματοποιείται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο υποχρεωτικά 8 ημέρες πριν τη συζήτηση (άρθρο 591 §1 εδ. β' και ζ ΚΠολΔ). Με τη νέα ρύθμιση περιορίζεται η χωρίς ουσιαστικό λόγο ποικιλία των ρυθμίσεων στις ειδικές διαδικασίες, αλλά και ο αιφνιδιασμός των διαδίκων. Από την άλλη διατηρήθηκε στη διαδικασία στο ακροατήριο η αρχή της προφορικότητας με τις διατάξεις των άρθρων 591 §1δ' και 591 §2 ΚΠολΔ, καθόσον η δίκη διατηρεί τον άμεσο και προφορικό της χαρακτήρα, που προϋποθέτει τη σύμπραξη δικαστηρίου και διαδίκων⁴⁶. Η συζήτηση της υπόθεσης αποτελεί ορόσημο στις ειδικές διαδικασίες, καθόσον συνιστά το απώτατο δικονομικό στάδιο για την κατάθεση προτάσεων, την προβολή ισχυρισμών και μέσων επιθέσεως και άμυνας και την προσαγωγή των αποδεικτικών μέσων. Υποστηρίχθηκε πάντως και η γνώμη ότι λόγω της υποχρεωτικής κατάθεσης προτάσεων και της αδυναμίας προβολής στο ακροατήριο προφορικών ισχυρι-

43. Γιαννόπουλος Π., ό.π., ΕΠολΔ 2015, 454, υποσ. 5.

44. Καλαβρός Κ., Εισαγωγή - Η φυσιογνωμία των νέων ρυθμίσεων, ΕΠολΔ 2014, 175.

45. ΚΝοΒ 2015, 776.

46. Βλ. Μούζουρα Σ., ό.π., ΕλλΔνη 2016, 80, Μπαμπινιώτη Δ., ό.π., ΕΠολΔ 2014, 225, Ρήγα Κ., Ζητήματα του δικαίου της απόδειξης κατά τον ΚΠολΔ (μετά τον Ν 4335/2015), ΕΠολΔ 2017, 236, Γιαννόπουλο Π./Τριανταφυλλίδη Χρ., Οι τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στο πεδίο του δικαίου της απόδειξης, ΕλλΔνη 2016, 675 και Τσαντίνη Σπ., ό.π., ΕΠολΔ 2014, 185, ο οποίος κάνει λόγο για αναβάθμιση της προφορικότητας στις ειδικές διαδικασίες.

σμών που δεν περιέχονται στις προτάσεις, περιορίζεται και στις ειδικές διαδικασίες η αμεσότητα και προφορικότητα στην αποδεικτική διαδικασία⁴⁷.

VI. Προδικασία

A. Τρόπος άσκησης της αγωγής και προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων

Στις ειδικές διαδικασίες διατηρείται ο παραδοσιακός τρόπος άσκησης της αγωγής⁴⁸. 24 Παραμένει σε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 215 §1 ΚΠολΔ και απαιτείται λοιπόν για την σύνθετη διαδικαστική πράξη της ασκήσεώς της, κατάθεση δικογράφου και επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο⁴⁹. Περαιτέρω, καθιερώνεται ενιαία προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων, η οποία είναι τριάντα (30) ημέρες και, σε περίπτωση κατά την οποία ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι αγνώστου διαμονής, τρέπεται σε εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση (591 §1 περ. α΄ ΚΠολΔ). Στην εξαιρετική περίπτωση που θα διαταχθεί επανάληψη της συζητήσεως κατά το άρθρο 254 §2 ΚΠολΔ, η προθεσμία κλήτευσης των διαδίκων στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση είναι πλέον τριάντα ημέρες πριν από αυτήν, ακόμη και για αυτούς που διαμένουν στην αλλοδαπή ή είναι αγνώστου διαμονής.

Παράλληλα, καταργούνται όσες διατάξεις επέτρεπαν προφορική άσκηση αγωγής, 25 όπως για παράδειγμα η δυνατότητα προφορικής άσκησης της αγωγής ενώπιον του Ειρηνοδικείου (προϊσχύον άρθρο 215 §2 ΚΠολΔ) και η δυνατότητα προφορικής υποβολής αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής (προϊσχύον άρθρο 626 §1 εδ. Β΄ ΚΠολΔ), η οποία είχε περιπέσει σε αχρησία⁵⁰. Ομοίως καταργούνται οι σύντομες προθεσμίες κλήτευσης που καθιέρωναν για ορισμένες ειδικές διαδικασίες οι προϊσχύουσες διατάξεις των άρθρων 639, 648, 652 §3 ΚΠολΔ, που δεν εξυπηρετούσαν, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συζήτηση των υποθέσεων δεν προσδιορίζεται σε σύντομη δικάσιμο, ενώ παράλληλα αιφνιδίαζαν τους εναγόμενους.

Η επίδοση της αγωγής στις ειδικές διαδικασίες εξακολουθεί και συνδέεται μόνο με το 26 χρόνο της συζήτησης (άρθρα 591 §1 εδ. Β΄ ΚΠολΔ). Διαφοροποιείται έτσι πλήρως έναντι της τακτικής διαδικασίας, που ο νομοθέτης εγκαταλείπει την ορισθείσα δικάσιμο ως σημείο αναφοράς και οι προθεσμίες υπολογίζονται από την κατάθεση της αγωγής (άρθρο 238 ΚΠολΔ). Στην τακτική διαδικασία, η αγωγή πρέπει να επιδοθεί εντός τρι-

47. Μακρίδου Κ./Απαλαγάκη Χ./Διαμαντόπουλος Γ., Πολιτική Δικονομία (2016), σελ. 14, Μακρίδου Κ., Ειδικές διαδικασίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά το Ν 4335/2015 (2017), σελ. 37 και 49.

48. Μακρίδου Κ./Απαλαγάκη Χ./Διαμαντόπουλος Γ., ό.π., σελ. 10.

49. Μαργαρίτης Μ./Μαργαρίτη Α., Ερμηνευτικό συμπλήρωμα μετά τον Ν 4335/2015 (2016), άρθρα 591-645, αρ. 4, σελ. 67, Κατηφόρης Ν., ό.π., ΕΣυγκΔ 2016, 5.

50. Έτσι εισήγηση της Σταυροπούλου στην Κοινή Ολομέλεια των Δικαστών του Εφετείου και Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης της 2.5.2014.

ISBN: 978-960-622-339-6

16166